

Urejanje rokopisne zapuščine za začetnike na primeru jezikoslovca in bibliotekarja Luke Pintarja

*Organizing a manuscript legacy for beginners, using the example
of the linguist and librarian Luka Pintar*

Teja Koler Povh

Oddano: 26. 1. 2025 — Sprejeto: 21. 7. 2025

1.01 Izvirni znanstveni članek

1.01 *Original scientific article*

UDK 025.17:091Pintar L.

DOI <https://doi.org/10.55741/knj.69.2-3.3>

Izvleček

Namen članka: Namen članka je bibliotekarjem pokazati pot za pridobitev informacij za pravilno zbiranje in hranjenje zapuščin, ki jih zagotavlja Restavratorski center Narodne in univerzitetne knjižnice, ter za njihovo bibliografsko obdelavo, za katero se lahko usposobijo v Narodni in univerzitetni knjižnici na tečaju za katalogizacijo rokopisov in zapuščin in tečaju za katalogizacijo starega gradiva (izdanega od 1501 do 1850). Slednji usposablja za pridobitev licence D za katalogizacijo gradiv v sistemu Cobiss. Vso potrebno strokovno pomoč zagotavljajo sodelavci Rokopisne zbirke Narodne in univerzitetne knjižnice ter Restavratorski center Narodne in univerzitetne knjižnice. S prikazom popisane zapuščine želimo pritegniti vse tipe knjižnic k delu z zapuščinami, odkrivanju strokovnih in splošno zanimivih informacij v njih ter posredovanju odkritih javnosti.

Metodologija: V prvem delu raziskave je bil izdelan pregled obstoječe literature o strokovni obdelavi rokopisov in zapuščin na splošno. Pri tem je bila pridobljena modularna shema z opredeljenimi poglavji za razvrstitev in popis gradiv. V drugem delu je bila izvedena analiza v preteklosti darovanih delov zapuščine Luke Pintarja. V tretjem delu sta bila izvedena urejanje in sproti popis zapuščine Luke Pintarja ter dveh potomcev in ene članice družine Kobilca, pridobljene v letu 2023, skladno z uveljavljenimi standardi.

Rezultati: Iz prvega dela raziskave je bila pridobljena modularna shema z opredeljenimi poglavji za razvrstitev in popis gradiv. V drugem delu raziskave je bilo odkritih osem predhodnih darov zapuščine Luke Pintarja, skupno z zapuščino potomcev iz leta 2023 obsega zapuščina Luke Pintarja danes 2236 enot. Na koncu je bil izveden vpis 1111 enot zapuščine Luke Pintarja in potomcev v inventarno knjigo rokopisov in zapuščin pod inventarno številko 41/2024, po redakciji urednika bo popis vključen v spletni Katalog rokopisov in zapuščin, izbrana gradiva bodo digitalizirana ter dostopna prek Digitalne knjižnice Slovenije.

Omejitve raziskave: V ostalini zapuščine iz leta 2023 so prisotni dokumenti in dela štirih oseb, kar je terjalo obsežno raziskavo o njihovem življenju in delu za verodostojno razvrstitev dokumentov.

Izvirnost/uporabnost raziskave: Opisan je model za delo z zapuščinami in priložen standardizirani popis vrstno pestre zapuščine, pridobljene v več dostavah v različnih časih kot ostaline. Iz zanimivih vsebinskih izsekov iz pisem in korespondence je mogoče pridobiti vpogled v pomembnejše dogodke iz časa od druge polovice 19. stoletja, zanimive za širšo javnost, kar naj bi vzpodbudilo bibliotekarje k zbiranju in strokovno podkovanemu urejanju zapuščin ter objavljanju izsledkov njihovega pregledovanja in raziskovanja.

Ključne besede: literarna zapuščina, rokopisna zapuščina, urejanje, Luka Pintar.

Podatkovni set: Vsi raziskovalni podatki, na katerih temeljijo rezultati, so na voljo kot del članka in so shranjeni v inventarno knjigo rokopisov in zapuščin Rokopisne zbirke Narodne in univerzitetne knjižnice pod inventarno številko 41/2024.

Abstract

Purpose: The purpose of the article is to show librarians the way to obtain information for the proper collection and storage of legacies provided by the National and University Library Restoration Center, and for their bibliographic processing, for which they can be trained at National and University Library in the Course for Cataloguing Manuscripts and Legacies and the Course for Cataloguing Old Materials (published from 1501 to 1850). The latter provides training for obtaining a D license for cataloguing materials in the Cobiss system. All necessary professional assistance is provided by the employees of the National and University Library Manuscript Collection and the National and University Library Restoration Center. By displaying the cataloged legacies, we want to attract all types of libraries to work with legacies, discover professional and generally interesting information in them, and communicate discoveries to the public.

Methodology: In the first part of the research, a study of the existing literature on the professional processing of manuscripts and legacies in general was made. A modular scheme with defined chapters for the classification and inventory of materials was obtained. In the second part, a study was carried out of the previously donated parts of Luka Pintar's legacy. In the third part, an editing and current inventory of the legacy of Luka Pintar and two descendants and one member of family Kobilca, acquired in 2023, was carried out, in accordance with established standards.

Results: From the first part of the research, a modular scheme with defined chapters for the classification and inventory of materials was obtained. In the second part of the research, 8 previous gifts of Luka Pintar's legacy were discovered, together with the legacy of descendants from 2023, Luka Pintar's legacy today comprises 2,236 units. Finally, 1,111 units of Luka Pintar's legacy and descendants were entered into the inventory book of manuscripts and legacies under inventory number 41/2024. After the editor's review, the inventory will be included in the online Catalogue of Manuscripts and Legacies, and selected materials will be digitized and accessible via the Digital Library of Slovenia.

Limitations of the research: The rest of the legacy from 2023 contains documents and works of four people, which required an extensive study of their lives and work for a reliable classification of the documents.

Originality/usefulness of the research: A model for working with legacies is described and a standardized inventory of the diverse legacy is attached. Interesting content excerpts from letters and correspondence provide insight into important events from the second half of the 19th century, of interest to the general public, which should encourage librarians to collect and professionally organize legacies and publish the results of their examination and research.

Key words: literary legacy, manuscript legacy, organizing, Luka Pintar.

Data Set Metadata: All research data underlying the results are available as part of the article and are stored in the inventory book of manuscripts and legacies of the National and University Library Manuscript Collection under inventory number 41/2024.

1 Uvod

Danes je osrednja narodna zbirka rokopisnega gradiva na področju leposlovja, jezikoslovja ter širše humanistike in splošne kulture hranjena v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani. Obstajajo pa še pomembne zbirke v mnogih območnih knjižnicah (Glavan, 1995), v knjižnicah muzejev, arhivov in samostanov, pa tudi v nekaterih splošnih knjižnicah ter zasebnih zbirkah, ki hranijo arhivsko in dokumentacijsko gradivo (Glavan, 2005).

Zakon o knjižničarstvu (2001) v 3. členu določa: *»Knjižnično gradivo so objavljeni tiskani, zvočni, slikovni, elektronski ali kako drugače tehnično izdelani zapisi, ki jih zbirajo in javnosti posredujejo knjižnice ter so namenjeni za potrebe kulture, izobraževanja, raziskovanja in informiranja. Knjižnično gradivo so tudi rokopisi in drugo neobjavljeno gradivo (tipkopisi, elektronski zapisi in podobno), namenjeno potrebam iz prejšnjega odstavka.«*

Skladno s tradicijo sodijo v knjižnično gradivo vsa rokopisna in tiskana gradiva, umetniška in znanstvena, ne glede na stroko. Zaradi razvoja znanosti in specializacije znanj skozi zgodovino pa so bile tudi knjižnice že zgodaj primorane

pri zbiranju in urejanju rokopisov ter zapuščin ubrati selektivni pristop, kar je opazno vse od 16. stoletja dalje. Še bolj je ta trend opazen v 19. in 20. stoletju (Glavan, 1995).

V Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani je zbirka rokopisov in novodobnih zapuščin, ki zastopajo obdobje od 16. stoletja naprej, osredotočena na leposlovne, humanistične in splošne kulturne vsebine (Glavan, 1996). Bogate zbirke zapuščin različnih znanstvenih področij pa se zbirajo, med drugimi, tudi v visokošolskih in specialnih knjižnicah v obliki darov avtorjev predvsem ob upokojitvah ali poznejših darov svojcev. O pomenu korpusov gradiv za ohranjanje kulturne dediščine ter nuji za pripravo enotnih smernic in standardov za njihovo identificiranje, zbiranje, obdelavo in trajno hranjenje je pisala Kodrič-Dačić (2018) ter podala konkretne napotke za izboljšanje stanja za ohranitev slovenske kulturne dediščine, pa ne samo v nacionalni knjižnici, temveč tudi za druge potencialne skrbnike zbirk gradiv, prepoznanih kot kulturna dediščina. Evidentiranje kulturne dediščine v knjižnicah se kaže kot resen izziv knjižničarske stroke, saj rokopisna gradiva in knjižnične zbirke odstopajo od tipičnih vrst gradiva. Predvsem manjše knjižnice teh gradiv praviloma ne evidentirajo in s tem opuščajo informacije o dragocenih fondih, ki jih hranijo.

Posledično so v letu 2021 bila v okviru delovne skupine za pripravo osnutka pravil za bibliografsko obdelavo rokopisnega gradiva in zapuščinskih fondov v slovenskih knjižnicah v Narodni in univerzitetni knjižnici izdelana pravila bibliografske obdelave v vzajemnem katalogu za rokopisno gradivo, zapuščinske fonde in tvorjene zbirke (Rokopisno gradivo, zapuščinski fondi in tvorjene zbirke, 2021).

2 Pregled obstoječe literature o strokovni obdelavi rokopisov in zapuščin

O pomenu zapuščin priznanih in uveljavljenih literatov, umetnikov ter drugih znamenitih osebnosti za ohranitev kulture in samobitnosti slovenskega naroda je veliko pisal **Mihael Glavan**, dolgoletni vodja rokopisnega oddelka Narodne in univerzitetne knjižnice (od 1983 do 2022), raziskovalec in publicist s področja rokopisnega in starega knjižnega gradiva. Pri svojem delu je poudarjal osnovne naloge skrbnikov zapuščin in rokopisnih zbirk, ki jih je opredelil v treh točkah: »*Zbiranje iz preteklosti ohranjenega in sproti nastajajočega gradiva, njegova sistematična obdelava ..., in njena prezentacija zainteresirani strokovni javnosti v izvorni in drugotni podobi ter z moderno procesiranimi informacijami o njej*« (Glavan, 1996, str. 89–90). Vodja Oddelka knjižničnih zbirk Narodne in

univerzitetne knjižnice kot strokovno javnost izpostavlja predvsem jezikoslovne raziskovalce, študente magistrskega ali doktorskega študija in profesorje (Lulik, 2023). Naloga Narodne in univerzitetne knjižnice pa ni le pridobivanje, obdelava ter hranjenje pisnih virov slovenske duhovne ustvarjalnosti in narodove samobitnosti, temveč tudi zaščita in varovanje kulturne dediščine pred poškodbami in procesi staranja ter trajno hranjenje, tudi v digitalni obliki, in tovrstno posredovanje zainteresirani javnosti (Zakladi ..., 2003).

V svojih objavah je Glavan poudarjal pomen varovanja pisne kulturne dediščine, predvsem rokopisov in redkih tiskov, ter nadgrajeval smernice in standarde za zbiranje, hranjenje in strokovno bibliografsko obdelavo omenjenih gradiv, ki so jih postavili njegovi predhodniki (Glavan, 1995; Glavan, 1996). Rokopisno enoto je definiriral kot *»rokopisno celoto, ki pa jo lahko predstavlja zgolj en avtograf, kot je pismo ali pesem, ali eno delo ali več del, združenih v formalno celoto, kot je npr. kodeks, zvezek, beležnica ipd., ali pa gre za celotno osebno zapuščino ali zbirko osebnega gradiva posameznega ustvarjalca ali zbiralca. Tako lahko ena rokopisna enota obsega samo en list, lahko pa tudi dvesto ali več arhivskih map«* (Glavan 1996, str. 84). Osnovni postulat za izbor in trajno hranjenje rokopisne enote je *»podmena o njegovi trajni dokumentarni vrednosti in potrebnosti za ohranjanje in raziskovanje slovenske duhovne ustvarjalnosti«* (Glavan, 1996, str. 84). V zborniku ob 50-letnici Narodne in univerzitetne knjižnice Glavan navaja, da je bilo v Rokopisno zbirko Narodne in univerzitetne knjižnice v letih 1945–1995 vključenih 2275 rokopisnih enot (Glavan, 1996). Leta 2002 je bil objavljen natančen podatek, da je v Rokopisni zbirki Narodne in univerzitetne knjižnice, ki je takrat obsegala 470 tekočih metrov, do konca leta 2001 hranjenih 3586 rokopisnih enot (Glavan in Lulik, 2002). Avtorja poudarjata, da bolj kot kvantitativni podatki o vrednosti zbirke govorijo kvalitativni podatki, saj je za posamezne raziskave kulturne dediščine lahko en sam dokument kot rokopisna enota pomembnejši od velike količine dokumentov, zbrane v eni ali več rokopisnih enotah. Glavan (2005) navaja, da je polovica vsega rokopisnega gradiva tudi inventarno obdelanega, saj so v ta namen v oddelku rokopisne zbirke zaposleni štirje strokovnjaki bibliotekarske stroke, v letu 2000 pa se je z digitalizacijo Kopitarjevih srednjeveških slovanskih kodeksov v obsegu okrog 13.000 posnetkov začela doba digitalizacije rokopisnega gradiva. Izpostavlja, da opravlja oddelek, imenovan Rokopisna zbirka Narodne in univerzitetne knjižnice, funkcijo nacionalnega literarnega arhiva z najbogatejšo zbirko rokopisnih zapuščinskih gradiv, fonde pa bogati s sprotnimi nakupi, darovi in zamenami. V letu 2005 je bilo zabeleženih 2800 obiskovalcev in ogledi 3000 enot. Zaposleni v oddelku rokopisne zbirke so tudi svetovalci drugim knjižnicam pri strokovni obdelavi ter hranjenju rokopisnega in starejšega gradiva. Zbirki je pridružen fond inkunabul (508 enot) in redkih tiskov, okrog 1000 enot dragocenih starih in tujih tiskov. Pozneje je bila za slednje vzpostavljena Zbirka starih tiskov.

Kot najvidnejše nove rokopisne celote obdobja 1949–1995 je Glavan (2005) izpostavil zbirko Prešernovih del *Prešerniano*, ki jo je označil kot eno najbolj popolnih, obsežnih in natančno obdelanih med enotami rokopisnega gradiva. V njej so zbrani že skoraj vse izvirno Prešernovo delo in prepisi njegovih del iz drugih rok. Večina gradiv je bila zbrana že pred letom 1945 iz Kastelčeve in Bleiweisove zbirke (Glavan, 2005). Tudi literat Luka Pintar je s svojim uredništvom izdal *Poezijo* iz leta 1900, ki je na pobudo takratnega ljubljanskega založnika Bamberga izšla v dveh izdajah, prestižni bibliofilski numerirani izdaji v 500 izvodih – kot navedeno v Šlebinger (2013) – ter običajni in širši javnosti dostopni izdaji, pomembno prispeval k obogatitvi zbirke (Prešernove Poezije s Karpellusovimi ilustracijami, 1900). Izpostavil je tudi zapuščino Ivana Cankarja (po letu 1945, najpomembnejši deli pridobljeni od potomcev v letu 1948), Srečka Kosovela (pridobljena 1949, odkupljena od Državne založbe), Otona Župančiča (v Narodni in univerzitetni knjižnici pridobljena leta 1985), Alojza Gradnika (pridobljena 1992 z njegovimi izvirnimi deli), Edvarda Kocbeka (pridobljena 1995), z njegovimi izvirnimi rokopisnimi dnevniki za skoraj pol stoletja, ter Louisa Adamiča, čigar zapuščino so pomagali zbrati in kupiti ter prepeljati v domovino slovenski izseljenci v Ameriki (Glavan, 2005).

V verodostojno predstavitev slovenskega narodnega slovstvenega arhiva je Glavan vključil še predstavitev *Zbirke slovenskih protestantik*, ki jo je zasnoval dr. Mirko Rupel, ravnatelj Narodne in univerzitetne knjižnice v obdobju 1946–1963 (Lulik, 2023). V petdesetih letih 20. stoletja do leta 1960 so bile v Rokopisno zbirko Narodne in univerzitetne knjižnice uvrščene »kopije velike večine vsega obstoječega gradiva, ki se v izvirni podobi hrani izven NUK« (Glavan, 2005, str. 89).

Zbirka se gradi še danes. Arhivske zbirke Frana Vesela, Ivana Vrhovnika in Toma Zupana so izpostavljene kot posebne zato, ker so jih njihovi zapustniki gradili sistematično že za časa svojega življenja. V tem smislu je posebna tudi zbirka Luke Pintarja. Izpostavil je tudi zbirke treh pisateljic, Zofke Kvedrove, pridobljena 1950 in pozneje, Lili Novy, glavnina pridobljena leta 1959 od Josipa Vidmarja, ter Alme Karlin, glavnina pridobljena v letih 1974 in 1975 (Glavan, 2005).

2.1 Navodila za katalogizacijo zapuščin

Najpomembnejše zbirke literarnega rokopisnega gradiva na Slovenskem so hranjene v Narodni in univerzitetni knjižnici, Univerzitetni knjižnici Maribor in večjih regijskih knjižnicah ter v Narodnem muzeju Slovenije in Državnem arhivu Slovenije. Dragocena rokopisna gradiva in zapuščine v svojih knjižnicah hranijo tudi mnogi samostani. Popise teh gradiv je do nedavnega izvajala

vsaka ustanova po svojih pravilih (Glavan in Lulik, 2002). V Narodni in univerzitetni knjižnici so specializirani bibliotekarji gradivo katalogizirali skladno z ustaljenimi standardi že od sredine 19. stoletja naprej (Glavan in Lulik, 2002). V novejšem času pa so bile iz knjižnic, predvsem specialnih (muzejskih in samostanskih), sprožene pobude o enotni obdelavi antikvarnih gradiv.

Sodobna katalogizacijska navodila za antikvarno gradivo v Sloveniji predstavlja prevod in priredba mednarodnega standarda ISBD(A): mednarodni standardni bibliografski opis starejših (antikvarnih) zaključenih publikacij (1984), ki ga je v obliki priporočil pripravila delovna skupina za mednarodni standardni bibliografski opis starejših (antikvarnih) zaključenih publikacij. V letu 1997 je izšla njihova predelana izdaja ISBD(A): mednarodni standardni bibliografski opis starejših (antikvarnih) monografskih publikacij, 2., predelana izd. (1997). V sklopu mednarodnega projekta LEAF¹ je bila pri Narodni in univerzitetni knjižnici izgrajena rokopisna baza podatkov, izdelana pa so bila tudi priporočila za katalogizacijo rokopisnega gradiva v okolju, podobnem formatu UNIMARC, ki so ga slovenski katalogizatorji do takrat že dodobra usvojili (Glavan in Lulik, 2002). Priporočila so praktično presojo prestajala pri katalogizaciji antikvarnega gradiva v Rokopisni zbirki Narodne in univerzitetne knjižnice, praktične izkušnje katalogizatorke je objavila Hrovat (2008).

Dobrih deset let pozneje o nevarnostih neurejene in na nacionalnem nivoju neenotne obdelave pisane kulturne dediščine piše Kodrič-Dačić (2018). Iz lastne prakse kot vodja visokošolske knjižnice skozi več kot tri desetletja se problema navodil za strokovno obdelavo ter hranjenje antikvarnih gradiv in zapuščin, pridobljenih od visokošolskih učiteljev ter strokovnjakov matičnih strokovnih fakultet, zavedam tudi sama. V nadaljevanju članka zato več pozornosti posvečam metodologiji zbiranja, selekcioniranja, obdelave ter hranjenja zapuščin in starih gradiv.

2.2 Navodila za urejanje zapuščin

Nekdanji vodja Rokopisne zbirke pri Narodni in univerzitetni knjižnici je navodila za urejanje zapuščin objavil v članku »Bibliografski popis slovenskih srednjeveških rokopisov« (Glavan, 1989). V njem so nanizani postulati za popisovanje in metodološke smernice za katalogizacijo rokopisnega gradiva.

¹ Projekt Linking and Exploring Authority Files (prevedeno Povezovanje in raziskovanje normativnih datotek), katerega namen je bila harmonizacija različnih evropskih normativnih baz podatkov v sistem, ki bo uporabniku omogočal vpogled v različne baze podatkov rokopisnih gradiv hkrati.

Pomemben del članka je *modularna shema* za vsebinsko obdelavo in razvrščanje sestavin rokopisne zapuščine. Modularna shema je namenjena prvemu razvrščanju gradiv v ustrezne skupine, kataloška obdelava sledi pozneje. Glavne skupine se razvejajo v podskupine, razbrane so iz sheme 1 spodaj.

Glavne skupine

1. Osebni dokumenti
2. Dela
3. Pisma
4. Korespondenca
5. Drobnogradivo
6. Knjižno gradivo z avtorjevimi pripisi
7. Časopisni izrezki
8. Razno
9. Tuja dela
10. Zbirke (tuje zapuščine)

Shema 1: *Modularna shema obdelave rokopisne zapuščine* (Glavan, 1985; Glavan in Lulik, 2002)

Kratko predstavitev metodologije ravnanja z zapuščinami povzemamo po Glavanu (1995 in 2005). Kriterija za uvrščanje rokopisnega gradiva v slovenskih knjižnicah sta:

1. domneva o trajni vrednosti in zanimivosti,
2. lokalna oz. nacionalna pomembnost.

Po manjši modifikaciji so za zapuščine v visokošolski in specialni knjižnici kriteriji naslednji:

1. presoja o trajni vrednosti in zanimivosti,
2. lokalna oz. nacionalna pomembnost,
3. pomembnost za dotično stroko kot strokovna pisna dediščina.

Zapuščina je lahko sestavljena iz več **ostalin**, to je delov zapuščine, pridobljenih v različnih paketih skozi krajše ali daljše časovno obdobje – ali od darovalcev ali z nakupom oziroma zameno. Obsega lahko zgolj posamezne kategorije iz modularne sheme. Osnovno načelo popisovanja rokopisov pa je nedeljivost fonda (Glavan, 1995).

Z vidika bibliografske obdelave se zapuščine in ostaline ob pridobitvi ter razvrstitvi enot znotraj kategorij modularne sheme označijo z inventarno številko in

se vpišejo v inventarno knjigo zapuščin. V naslednji fazi bibliografske obdelave, fazi katalogizacije, ki temelji na mednarodno uveljavljenih nemških standardih obdelave pisnega arhivskega gradiva (Glavan, 2005), gradivo pridobi svojo signaturo, podatek o postavitvi v Zbirki rokopisov in zapuščin, s čimer je zagotovljena najdljivost gradiv.

Ob tem bibliotekarji v Rokopisni zbirki Narodne in univerzitetne knjižnice še danes vestno gradijo listkovni imenski katalog za vsako inventarizirano gradivo in drugega za signirane zapuščine. Slednji je zbir informacij o vseh inventarnih številkah za zapuščino istega avtorja, zato je ta katalog manj zajeten.

Spodaj so navedeni pomembni digitalni portali za dostopanje do popisanih arhivov in zapuščin:

- Katalog rokopisov v digitalni obliki je objavljen na spletni strani Narodne in univerzitetne knjižnice: https://www.nuk.uni-lj.si/sites/default/files/dokumenti/2024/Katalog_rokopisov_2024.pdf. V njem je oktobra 2024 navedenih 2106 inventarnih enot.
- Zbirka popisov osebnih zapuščin in arhivov (predvsem literarnih) ustvarjalcev in ustvarjalk od začetkov slovenskega umetnega slovstva ter zapuščine drugih pomembnih osebnosti – literarnih zgodovinarjev, jezikoslovcev, slikarjev, kulturnih delavcev, prevajalcev, publicistov, zbirateljev – so objavljene na Portalu rokopisov in zapuščin, vzpostavljenem v letu 2023: <https://prz.nuk.si/>.
- Na portalu Digitalne knjižnice Slovenije – dLib, dostopnem na <https://dlib.si/> so prisotne digitalizirane vsebine iz zapuščin. Prisotne so predvsem v dveh kategorijah: zgodovina in kultura ter osebnosti.
- Inventarizacija zapuščin se izvaja tudi v sistemu Cobiss v obliki zbirnih zapisov.

Za urejanje in bibliografsko obdelavo gradiv za potrebe katalogizacije v sistemu Cobiss je bilo v preteklosti iz strokovnih vrst posredovanih mnogo pobud za pripravo enotnih navodil na nacionalnem nivoju. Posledično so bila v letu 2021 v okviru delovne skupine za pripravo osnutka pravil za bibliografsko obdelavo rokopisnega gradiva in zapuščinskih fondov v slovenskih knjižnicah v Narodni in univerzitetni knjižnici izdelana že v uvodu omenjena pravila bibliografske obdelave v vzajemnem katalogu (Rokopisno gradivo, zapuščinski fondi in tvorjene zbirke, 2021).

Za zainteresirani bibliotekarji katalogizatorji lahko potrebna znanja usvojijo na *tečaju za katalogizacijo rokopisov in zapuščin ter tečaju za katalogizacijo starega gradiva (izdanega od 1501 do 1850) pri NUK. Slednji usposablja za pridobitev licence D za katalogizacijo starih gradiv v sistemu Cobiss.*

3 Študija delov zapuščine Luke Pintarja, darovanih v preteklosti

3.1 Kratka predstavitev Luke Pintarja

O življenju in delu Luke Pintarja obstaja mnogo virov, med kredibilnejše sodita predstavitvi v Slovenskem biografskem leksikonu in Enciklopediji Slovenije. O njegovem plodovitem strokovnem delu priča obsežen nekrolog (Šlebinger, 1916). Med novejše objave sodi objava ob 100-letnici smrti (Janežič, 2015), ko je bila v Narodni in univerzitetni knjižnici postavljena razstava ter v domačih Hotavljah izvedena jubilejna slovesnost in odkritje spominske plošče na Pintarjevi domačiji.

Luka Pintar se je rodil 15. oktobra 1857 na Hotavljah v Poljanski dolini. Poznan je predvsem kot jezikoslovec, pisec prevodov in preparacij, literarni zgodovinar ter bibliotekar. V letih 1877–1881 je študiral klasično filologijo v Gradcu ter študij zaključil z izpitom iz latinščine in grščine kot glavnih predmetov, z nemškim in slovenskim učnim jezikom. V letih 1883–1890 je služboval kot učitelj na gimnaziji v Ljubljani, v letih 1890–1898 pa v Novem mestu, kar je močno vplivalo na njegovo življenje, ko je bil večino časa ločen od svoje rodbine ter predvsem družine, žene in dveh otrok. Stike so vzdrževali s pogostimi pismi, nekaj jih je ohranjenih in so kot dar rodbine hranjeni v Rokopisni zbirki Narodne in univerzitetne knjižnice. Nekaj jih je bilo podrobno proučenih in so predstavljena v nadaljevanju.

3.1.1 Luka Pintar kot literarni ustvarjalec, literat

Že v dijaški in gimnazijski dobi je ustvarjal pesnitve in prozna dela ter jih objavljajal predvsem v *Zvonu* in *Ljubljanskem zvonu*. Objavljajal je tudi strokovne jezikoslovne kritike o takratni novodobni slovenščini, o zapisovanju dovršnih in nedovršnih glagolov v slovenščini (Šlebinger, 2013, v Šlebinger, 1947) ter krajevnih imen v slovenščini, ki jih je ogrožal in izpodrival tuj jezik, osredotočil se je na slovenska krajevna imena slovenske Koroške. Med drugim je oporekal pretirani rabi velikih začetnic v večbesednih krajevnih imenih, toda neuspešno. Vse to je razvidno iz njegove obsežne bibliografije (»Luka Pintar (literat)«, 2022). Velik del njegovega obsežnega literarnega opusa je v digitalizirani obliki dostopen javnosti na portalu dLib: <https://dlib.si/results/?euapi=1&query=%27keywords%3dluka+pintar%27&sortDir=ASC&sort=date&pageSize=100> Ob dejstvu, da je Luka Pintar imel vnuka soimenjaka, zdravnika, tudi literarno dejavnega, se na portalu prepletajo dela obeh in objave o obeh, pa vendar jih je v letu 2024 od 107 arhiviranih enot več kot polovica vezanih na protagonista tega prispevka.

3.1.2 Luka Pintar kot prešernoslovec

Na področju literarne zgodovine se je v prvi vrsti uveljavil kot prešernoslovec, poskrbel je predvsem za korektno izdajo in komentar *Poezij*. Raziskoval je Prešernovo literarno zapuščino in v *Ljubljanskem zvonu* predvsem od leta 1889 objavljaj vsebinske in filološke analize ter komentarje k njegovim pesmim. V slovenščino je prevedel tudi nekaj Prešernovih nemških pesnitev. Skoraj 20 let je posvetil študiju življenja in dela Franceta Prešerna ter je zaslužen, da so ob 100-letnici njegovega rojstva, leta 1900, *Poezije* izšle skrbno proučene in urejene. Priznani založnik takratnega časa (do druge polovice 19. stoletja) Otomar Bamberg je *Poezije* izdal v dveh izdajah: v 500 oštevilčenih bibliofilskih izvodih kvartnega formata, okrašenih z vinjetami in ilustracijami Adolfa Karpellusa, za preprosto ljudstvo cenovno dostopnejše pa so izšle v manjšem formatu in brez ilustracij. Bambergove knjige so bile običajno natisnjene z visoko kakovostjo in lepo grafično opremo, *Poezije* dr. Franceta Prešerna (1900) pa so zaradi oblike črk, postavitve naslovov in Karpellusovih ilustracij doživele kritiko (Šlebinger, 2013). Pozneje sta izšla še dva ponatisa, vendar brez Pintarjevih korektur, zato sta omenjeni izdaji polni napak (»Zgodovina tiskarstva na Slovenskem«, 2021).

3.1.3 Luka Pintar kot bibliotekar

Štirinajstega aprila 1898 je bil z odlokom takratnega ministrstva za šolstvo imenovan za strokovnega uslužbenca – skriptorja v deželni, torej kranjski, Študijski knjižnici (1850-1919), naslednici ljubljanske Licejske knjižnice (1807-1850) ter predhodnici današnje Narodne in univerzitetne knjižnice (od 1945 naprej). Ljubljanska Licejka je knjižnična gradiva pridobila od samostanov, razpuščenih po odloku cesarja Jožefa II., med drugimi iz Bistre, Stične, Ljubljane, Kostanjevice pri Novi Gorici, Devina (Narodna in univerzitetna knjižnica: hranimo misli – že 250 let, 2024). Po ljubljanskem potresu na veliko noč leta 1895 je bila Licejska knjižnica razseljena na več lokacij, vendar je Pintar doživljal poklic bibliotekarja kot svoje poslanstvo in je zaslužen za sistematično urejenost zbranega gradiva v eni zbirki v novozgrajeni gimnaziji na Poljanski cesti v Ljubljani. Delu izjemno predani Luka Pintar je leta 1910 postal ravnatelj knjižnice, in v njej zavzeto deloval do svoje prerane smrti 7. decembra 1915.

3.2 Pregled obstoječe zapuščine Luke Pintarja

V letu 2023 pridobljena zapuščina je literarna ostalina, torej zapuščina iz več delov, ki lahko prihaja v Narodno in univerzitetno knjižnico tudi v zelo dolgem časovnem obdobju, kar je običajno za zapuščine pomembnih literatov in

kulturnih delavcev. Za Luko Pintarja je bilo ugotovljeno, da je bilo do danes dostavljenih devet darov; popisani so v preglednici 1. Zapuščina do leta 2023 obsega skupno 913 enot in priloženi listkovni katalog del, med katerimi prevladujejo preparacije pesnitev (najbolj znane so preparacije Prešernovih del) ter zapisov takratnih ustvarjalcev.

Začetki zapuščine Luke Pintarja segajo v zgodnji povojni čas, ko je bil leta 1946 evidentiran prvi del njegove zapuščine s signaturo *Ms 756*, v kateri so štirje fragmenti Pintarjevih razprav o krajevnih imenih. Fragmenti so bili del zapuščine Frana Vesela.

Obsežen del Pintarjeve zapuščine je v letih 1947 in 1948 Narodni in univerzitetni knjižnici podaril Janko Šlebinger, do takrat ravnatelj Narodne in univerzitetne knjižnice. Evidentiran je pod signaturno oznako *Ms 1060*. Iz popisa v Katalogu rokopisov in zapuščin (https://www.nuk.uni-lj.si/sites/default/files/dokumenti/2024/Katalog_rokopisov_2024.pdf) je vidno, da v njej prevladujejo dela, podrobneje so navedena v preglednici 1, med njimi so prevodi tujih narodnih pesmi (3) in slovenske narodne pesmi. Zbrana je tudi obsežna, večinoma strokovna korespondenca s 123 dopisniki, med njimi s Slovensko matico, Jankom Šlebingerjem in založnikom Bambergom. Ta zapuščina obsega 374 enot v 444 kosih (preglednica 1).

Del zapuščine, signiran z *Ms 1417*, je Narodni in univerzitetni knjižnici daroval Hubert Požarnik, glavnino zapuščine pa je v obliki ostaline zdravnik Luka Pintar, avtorjev vnuk (in soimenjak), Narodni in univerzitetni knjižnici predal že pred desetletji in je označena s signaturo *Ms 1993*, ostalina (470). Daroval jo je v letih 1981, 2002, 2009 in 2013, v skupnem obsegu 470 enot. V njej prevladujejo dela, obsežna pa je tudi korespondenca. V njej je 28 strokovnih korespondenc, tudi dve iz leta 1899 od založnika Bamberga.

V dveh nadaljnjih ostalinah prevladuje korespondenca, v prvi, z inventarno številko 34/2009, je 20 enot korespondence in poročno obvestilo Otona Župančiča (brez letnice v popisu), v drugi ostalini, 15/2013, pa je 23 enot korespondence in program prireditve ob 100-letnici rojstva Franceta Prešerna na Dunaju leta 1900. Obe ostalini je prav tako daroval vnuk Luke Pintarja, istoimenovani zdravnik.

Zdravnik Luka Pintar je nadaljnjih 15 enot gradiva dostavil v letu 2019 (*inv. št. 43/2019*), v ostalini so poslovna pisma, in še 16 enot v letu 2022 (*17/2022*). Med njimi je nekaj pisem s poslovno tematiko, med drugim pismo Dramatičnega društva v Ljubljani z dne 20. septembra 1890, v katerem sporočajo obžalovanje ob njegovem prenehanju delovanja v društvu zaradi selitve v Novo mesto.

Preglednica 1: Zapuščine in ostaline Luke Pintarja, pridobljene do konca 2024, popisane v Narodni in univerzitetni knjižnici, specificirano po tipologiji iz modularne sheme

Luka Pintar	Ms 756	Ms 1060	Ms 1417	Ms 1993	34/ 2009	15/ 2013	43/ 2019	17/ 2022	41/ 2024
I Osební dokumenti	0	0	1	1	0	0	0	0	279
II Dela	4	0	0	0	0	0	0	1	106
Razprave, jezikoslovno gradivo	0	163	143	143	0	0	0	0	0
Članki	0	1	0	2	0	0	0	0	0
Prevodi	0	8	0	7	0	0	0	0	0
Prešerniana	0	108	0	120	0	0	0	0	0
Delovni zapiski – rokopisi raznih pesmi	0	79	0	54	0	0	0	0	0
III Sveto pismo	0	0	1	3	0	0	0	0	98
IV Korespondenca	0	0	32	85	20	23	12	5	135
V Tuja korespondenca	0	0	0	40	0	0	2	0	159
VI Gradivo	0	15	0	14	1	1	1	5	195
VII Časopisni izrezek	0	0	0	1	0	0	0	0	0
Tuji osebni dokumenti	0	0	0	0	0	0	0	3	27
Tuja dela	0	0	0	0	0	0	0	0	11
Tuja pisma	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Tuja korespondenca	0	0	0	0	0	0	0	0	76
Tuje gradivo	0	0	0	0	0	0	0	2	0
Drugo	0	0	0	0	0	24	0	0	24
Skupaj enot: 2236	4	374	177	470	21	48	15	16	1111

Od del je priložen le en fragmentaren zapis. Ostalina vsebuje tudi dve osnovnošolski spričevali žene Marije Kobilca. Zanimanje zbujajo vabilo na promocijo Ivana Tavčarja kot doktorja prava v slavnostni dvorani vseučilišča na Dunaju, zahvala Franje in Ivana Tavčarja za čestitke ob srebrni poroki ter osmrtnica za dr. Ivana Tavčarja z dne 19. februarja 1923 – z navedbo najbližjih potomcev in družinskih članov: štirih sinov, hčere, sestre, zeta.

V letu 2023 pridobljena ostalina z inventarno številko 41/2024 pomeni izrazito obogatitev zapuščine jezikoslovca in bibliotekarja Luke Pintarja v kategorijah dela, osebni dokumenti, pisma in korespondenca. V našem članku smo se osredotočili na slednje tri zvrsti gradiv, saj o delu Luke Pintarja obstaja veliko objavljenih zapisov, v Narodni in univerzitetni knjižnici pa je bila leta 2016, ob 100-letnici avtorjeve smrti, postavljena tudi razstava (Janežič, 2016).

4 Metodologija urejanja in popisovanja ostaline skladno z uveljavljenimi standardi

4.1 Okoliščine

Verjetno je zgolj naključje, da sem v letu 2024, ko Narodna in univerzitetna knjižnica obeležuje svojo 250-letnico delovanja (Narodna in univerzitetna knjižnica, 2024), v svojo prvo obravnavo v Rokopisni zbirki Narodne in univerzitetne knjižnice prejela ostalino Luke Pintarja, nekdanjega kustosa in pozneje ravnatelja Narodne in univerzitetne knjižnice. V januarju 2024 mi je bila izročena velika kartonasta škatla z gradivi (slika 1), ki naj bi jih pregledala in razvrstila, skladno z veljavnimi standardi za popis zapuščin.

Slika 1: Vsebina zapuščine v škatli – del

Novinka na tem področju sem se z navdušenjem spoprijela z novim izzivom in kmalu ugotovila, da so v škatli tri ostaline, Luke Pintarja, jezikoslovca in bibliotekarja, rojenega 1857, umrlega 1915, njegovega sina Ivana, zdravnika ginekologa, rojenega 1888, umrlega 1956, in vnuka Luke, zdravnika pediatra, rojenega 1929, umrlega 2023. Skladno z navodili za urejanje zapuščin (Glavan, 1996) sem za potomca oblikovala ločeni zbirki v okviru nove inventarne številke, 41/2024, in ju ustrezno poimenovala z njunima imenoma in priimkom.

Gradiva sem najprej razvrstila po omenjenih osebah in naletela na težavo, saj je vsak od njih imel vsaj po eno sorodnico z imenom Marija. Za jasno povezavo oseb med seboj sem začela sestavljati rodovnik rodbine Pintar. Zelo zgodaj sem ugotovila, da je soproga jezikoslovca in bibliotekarja Luke Pintarja iz rodu Kobilca, in sicer je sestra umetnice slikarke Ivane Kobilca. Pri urejanju gradiv sem dela, vezana na veliko umetnico, zbrala v novo zbirko znotraj inventarne številke 41/2024, poimenovano Ivana Kobilca, enako kot za sina Ivana in vnuka Luko Pintarja (preglednica 2).

Preglednica 2: *Popisana ostalina, pridobljena v letu 2023*

Pintar Luka 1857–1915		
Ostalina (1111 enot + priloge: kopije abagarja² + škatlica hranjenih pisem):		
Inventarna številka 41/2024		
Vsebina:	Enot v kategoriji	Enot skupaj
I. Osebni dokumenti – Luka Pintar 1856–1915	146	
II. Dela	27	
III. Pisma	45	
IV. Korespondenca	51	
V. Tuji osebni dokumenti	27	
VI. Tuja korespondenca	82	
VII. Tuja dela	11	
VIII. Tuja gradiva	77	
IX. Gradivo	128	
X. Drugo	17	
Skupaj Luka Pintar 1857–1915	611	611
I. Osebni dokumenti – Ivan Pintar 1888–1963	90	
II. Dela	79	
III. Pisma	47	
IV. Korespondenca	74	
V. Tuja pisma	1	
VI. Tuja korespondenca	76	
VII. Gradiva	62	
Skupaj Ivan Pintar 1888–1963	429	429
I. Osebni dokumenti – Luka Pintar 1929–2023	42	
II. Korespondenca	2	
III. Gradivo	4	
IV. Drugo	6	
Skupaj Luka Pintar 1929–2023	54	54

² Abagar je ilustrirana knjiga molitev, ena prvih tiskanih bolgarskih knjig. Natisnjena je bila leta 1651 ali 1652 v Rimu.[1] Napisana je v cirilici, sestavlja jo je nikopolski škof Filip Stanislavov. Namenjena je bila pripadnikom verske ločine palunicerjev. Ohranilo se je le 6 izvodov. Vir: »Abagar«, 2020

Vsebina:	Enot v kategoriji	Enot skupaj
I. Dela – Ivana Kobilca 1861–1926	1	
II. Pisma	6	
III. Korespondenca	8	
IV. Gradivo	1	
V. Drugo	1	
Skupaj Ivana Kobilca 1861–1926	17	17
Vsi vse skupaj		1111

4.2 Ostalina Luke Pintarja 2023

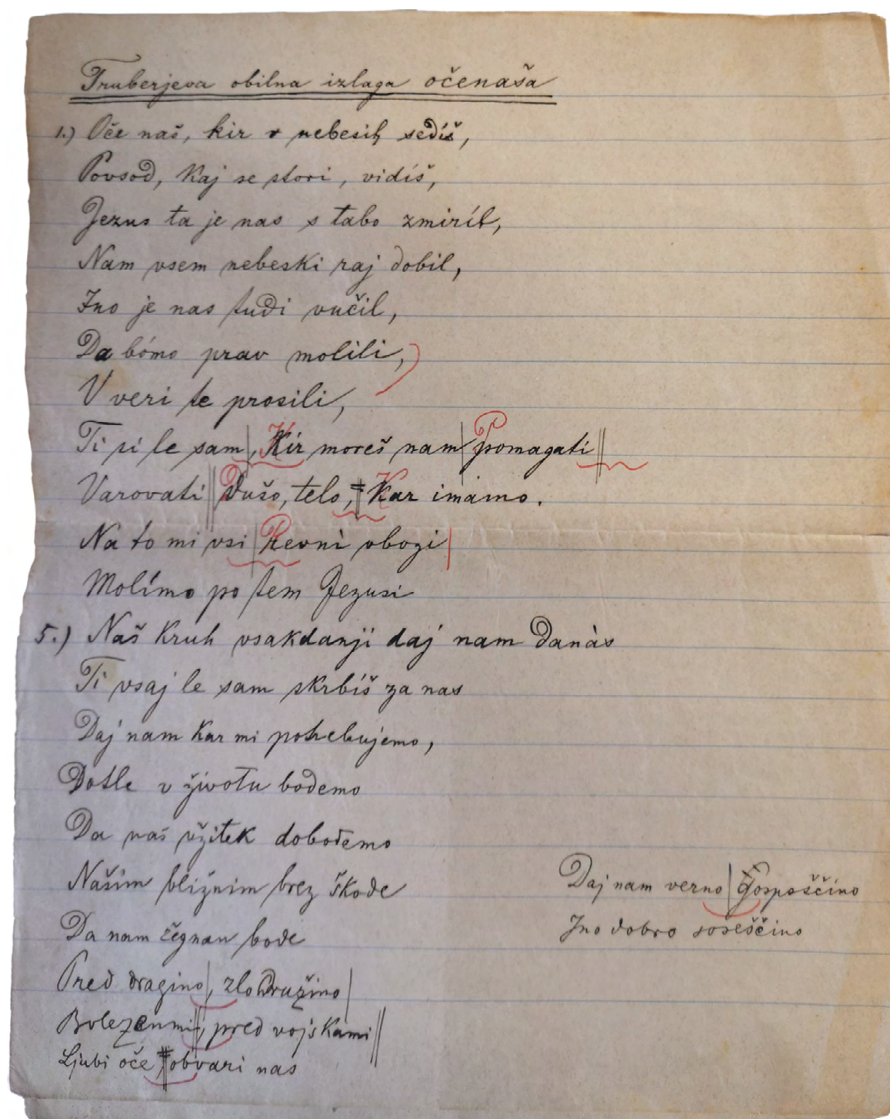
V letu 2023 pridobljena ostalina vsebuje vse tipične sestavine iz modularne sheme Glavana (1989), kar je razvidno iz priloge 1.

Kategorija *osebni dokumenti* predstavlja obsežno in popolno zbirko enot zapustnika, predvsem dokumentacija o šolanju bi lahko vzpodbudila resnejšo raziskavo strokovnjakov. Vsebuje pa tudi osebne dokumente sorodnikov. Fotografsko gradivo vključuje portrete zapustnika in družinskih članov ter fotografije dogodkov kot dokumente časa. Posebnost zapuščine je tudi rodovnik, eden je izrisan prostoročno, drugi pa je digitalni izpis. Oba sta pomembna pripomočka pri študiju oseb rodbine Pintar in sorodstvenih vezi med njimi.

Kategorija dela obsega vse običajne pojavne oblike po Glavanu (1996), od posameznih listin, fragmentarnih spisov na listih, prepisov izvirnikov s pripisi in popravki (preparacije), med katerimi izstopajo tiste iz latinščine ter Trubarjevega *Očenaša* (slika 2), prek beležnic, zvezkov, pisem in tipkopisov do časopisnih izrezkov. Izstopajo preparacije Prešernovih pesnitev (slika 3) in pismo s fragmentarnim spisom, priloženo prvemu izvodu *Krsta pri Savici*, z dne 14. junija 1878, zbrani v zbirki del *Prešerniana* (glej poglavje II.1.4 v prilogi 1).

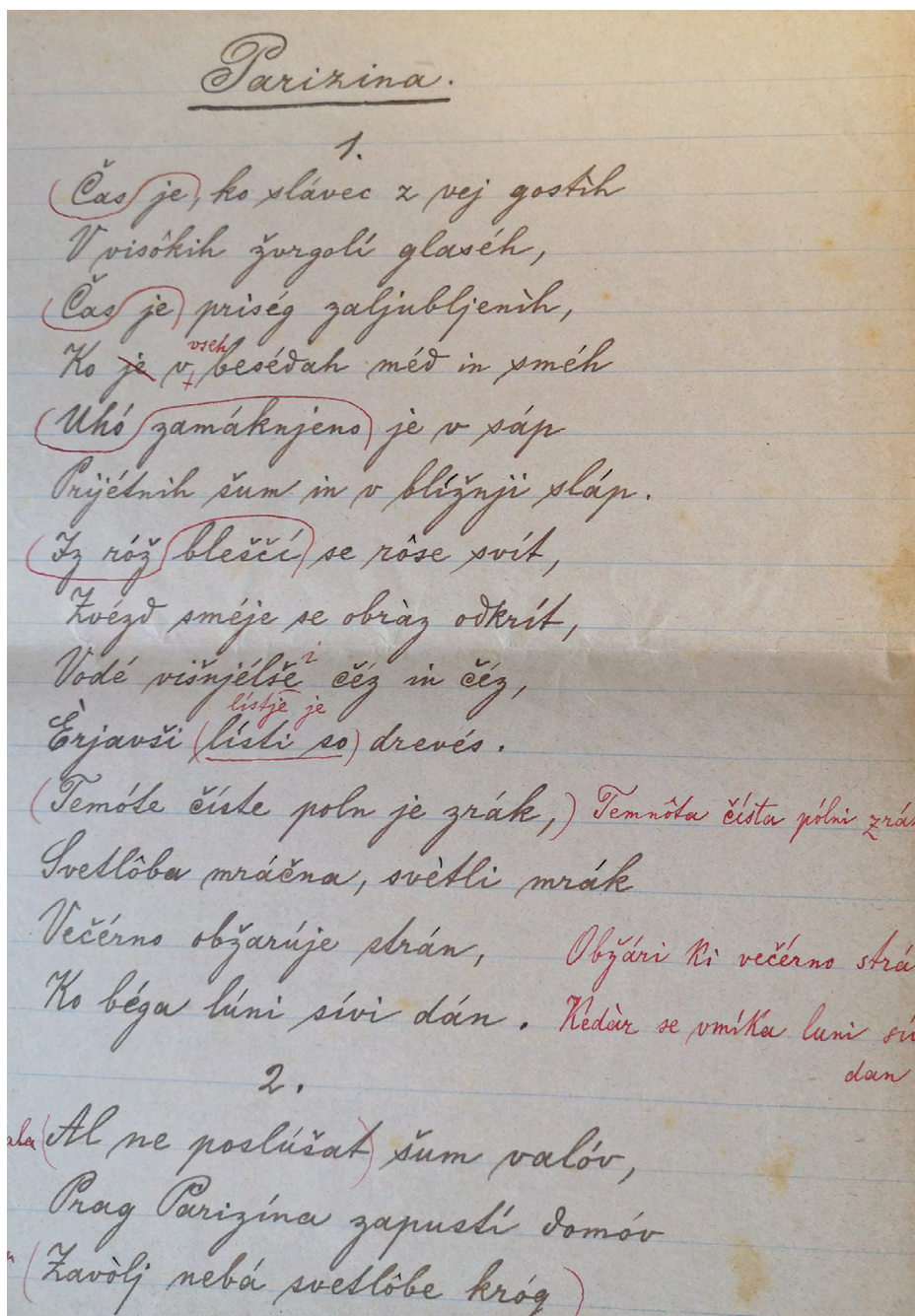
Kategoriji pisma in korespondenca sta številčno in vsebinsko precej obsežni in zanimivi (glej poglavji III in IV v prilogi 1).

Ostalina iz leta 2023 vsebuje tudi tuje dokumente, ki niso neposredno vezani na Luko Pintarja, temveč na njegove sorodnike, prijatelje in sodelavce. Tudi ti dokumenti so razvrščeni v ustrezne kategorije iz standardizirane modularne sheme za razvrščanje zapuščinskih enot, podobno kot dokumenti zapustnika Luke Pintarja. **Ostalino zapuščine iz 2023 plemenitijo zbirke dveh potomcev in Ivane Kobilca** ter pomenijo izrazito obogatitev dotedanje zapuščine jezikoslovca in bibliotekarja Luke Pintarja.

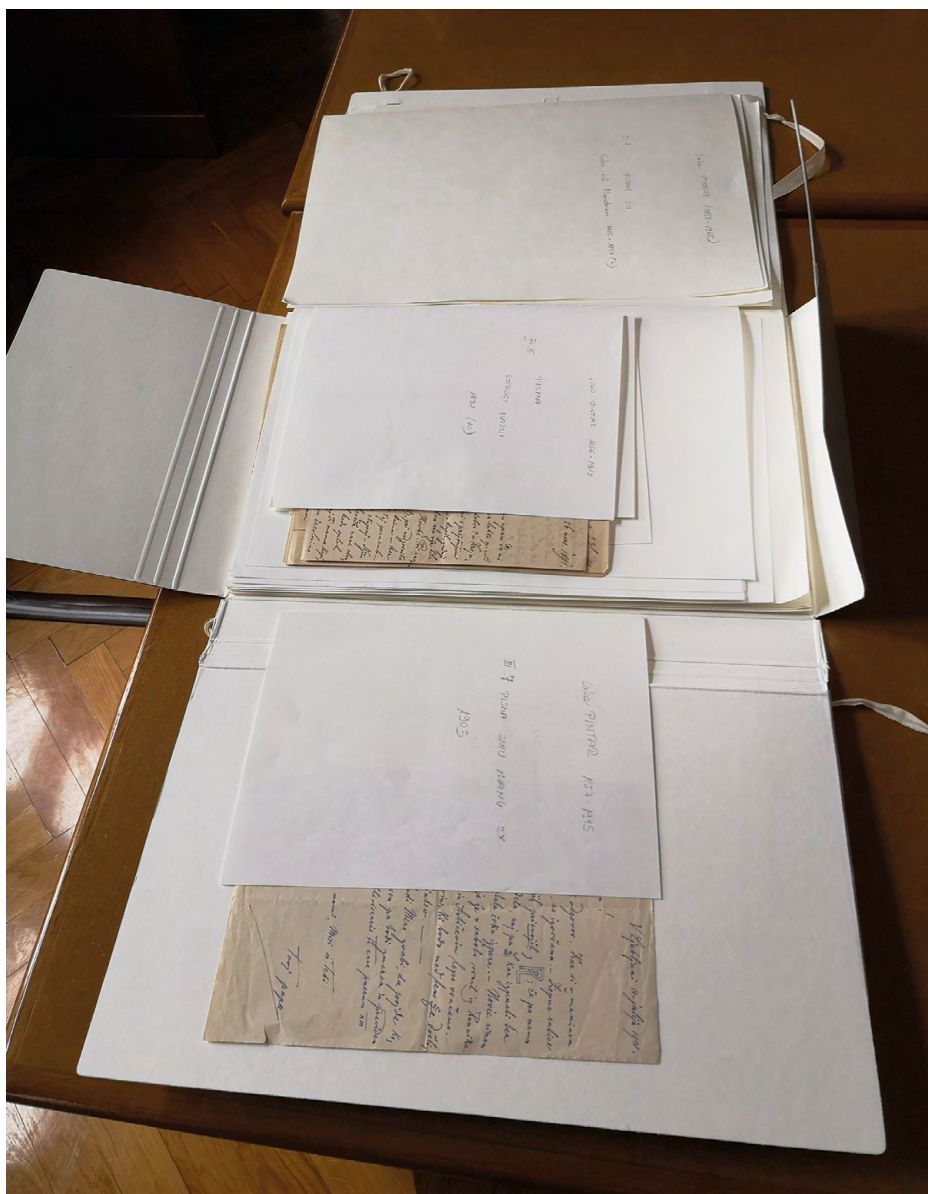

Slika 2: Prepis Trubarjevega očenaša s preparacijami

Zbirka je bila skrbno pregledana in gradivo razvrščeno po kategorijah, skladno z modularno shemo. Z razporeditvijo gradiv v posebne brez kislinke papirnate ovoje (slika 4) in neobičajno natančnim popisom v urejevalniku besedil Word (priloga 1) za potrebe najdljivosti vsebin in poznejše katalogizacije v sistemu Cobiss je bila zbirka urejena in razporejena v 16 tematskih map za hranjenje v skladišču Rokopisne zbirke (slika 5).

Slika 3: Prešerniana – Parizina – preparacija

Slika 4: Gradivo je hranjeno v brez kislin ovojih

V nadaljevanju je podrobneje predstavljen del ostaline, ki do sedaj ni bil nikoli izpostavljen. Z namenom spoznati bolj zasebno plat življenja Luke Pintarja so bili podrobneje pregledani osebni dokumenti, avtorjeva pisma ženi in sinu ter korespondenca drugih družinskih članov.

Slika 5: Gradivo je hranjeno v brez kislin arhivskih mapah

4.2.1 Luka Pintar – osebni dokumenti

V prejšnjih ostalinah je bilo zbranih bore malo osebnih dokumentov Luke Pintarja. Ostalina, pridobljena leta 2023, pa obsega kronološko celostno in lepo ohranjeno zbirko osebnih dokumentov, delno je ohranjena tudi ostalina njegove soproge.

Obsega listine vse od rojstva leta 1857, ohranjena sta rojstni in krstni list. Vsebuje vse listine o šolanju, na primer osnovnošolska spričevala iz Hotavelj in Škofje Loke. Iz časa šolanja na ljubljanski Realki, ki jo je obiskoval od 1869/1870 do 1877, je ohranjenih 15 spričeval in dodatno maturitetno spričevalo iz leta 1877.

O študiju pričajo fakultetna spričevala in potrdila o izpitih, vključno z zaključnim potrdilom o izpitih s Fakultete za filologijo Univerze v Gradcu iz leta 1889. Skupaj je tovrstnih dokumentov 65 kosov in pet pol. Številčno prevladujejo fakultetna spričevala, skupno jih je 45 (glej priloga 1, poglavje I.2).

O njegovem učiteljevanju v Novem mestu pričajo listine iz let 1885 in 1898 ter fotokopije iz Letnih poročil deželne višje gimnazije v Novem mestu, skupno 44 listov in osem pol.

Med osebnimi dokumenti so hranjene tudi fotografije Luke Pintarja od mladih nog do zrele dobe, med njimi redko videna v uniformi šolskega upravitelja. Deset je izvirnih, dodatnih 13 je ponatisov s povečavo. Med njimi je tudi portret, ki ga je naslikala Ivana Kobilca.

Med enajstimi družinskimi fotografijami izstopajo izvirniki matere, žene ter družine Luke in Marije Pintar z otrokoma (slika 6). Vse so priložene tudi v povečanih ponatisih. Hranjen je tudi ponatis treh sester Kobilca, Ivane, Marije in Frančiške (Fani) (slika 7), ter portret Ivane Kobilca iz let 1895–1905³.

Med drugimi osebnimi dokumenti izstopajo članske izkaznice avstrijske zveze bibliotekarstva za obdobje 1899–1908, ko je deloval v Licejski knjižnici v Ljubljani kot skriptor, pozneje, od 1909 do smrti, pa kot ravnatelj. Morda je članstvu v tem času botrovalo tudi urednikovanje zbornika *Matice Slovenske*, ki ga je opravljal v istem času, 1899–1908 (Šlebinger, 1916).

³ Ta fotografija je dostopna tudi na portalu dLib: <https://dlib.si/details/URN:NBN:SI:img-0Y95JX70>

Slika 6: *Družina Luke in Marije Pintar*

Slika 7: *Sestre Pintar*

4.2.2 Luka Pintar – pisma

V kategoriji pisma je 17 službenih in 29 družinskih pisem, od slednjih je 23 namenjenih soprogi Mariji in dve sinu Ivanu.

Pisma ženi

V ostalini, pridobljeni v letu 2023, je ohranjenih 23 pisem soprogi Mariji, vsa datirajo v čas njune skupne družine, zato so tudi vsebine osredotočene na družinsko življenje. V letu 1891 se velik del pisanja nanaša na nakup ali najem stanovanja za mlado družino.

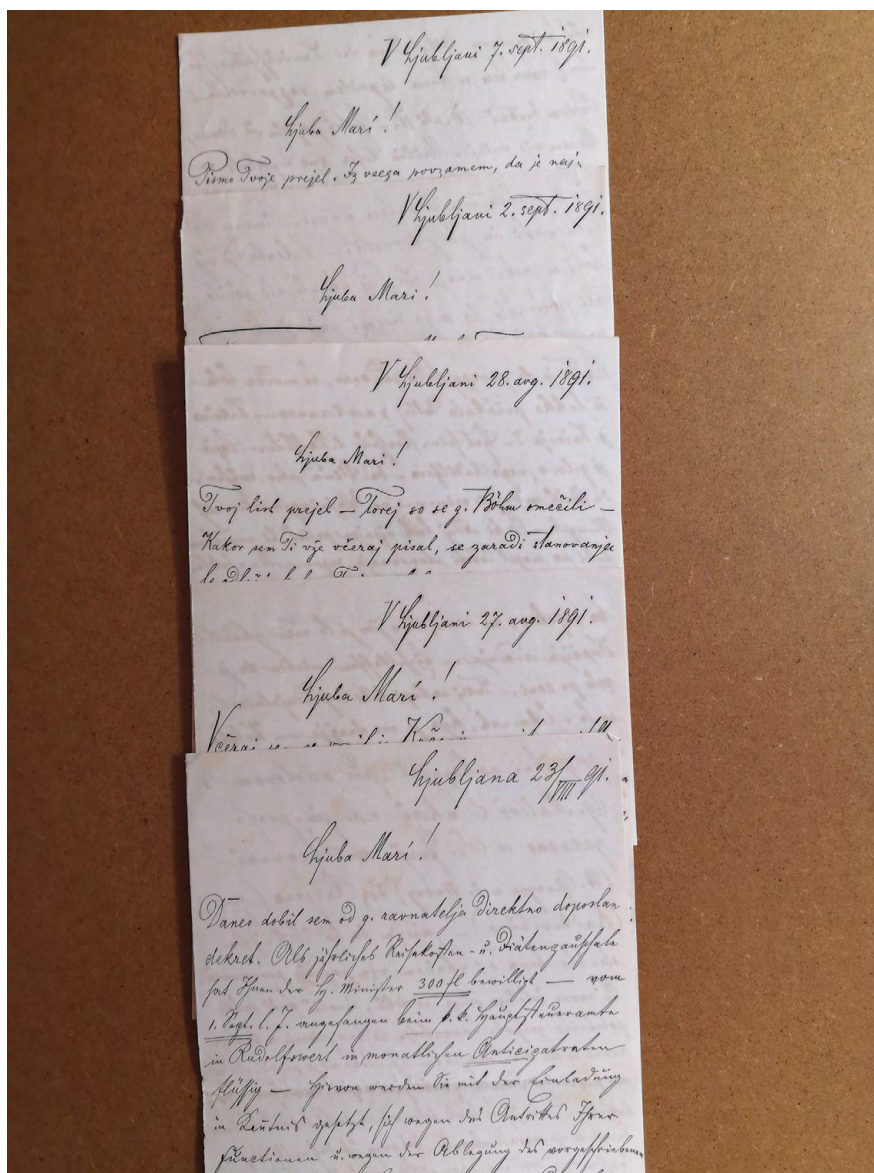
Iz vseh pisem je razvidno, da je mlada družina Pintar v času Lukovega službovanja v Novem mestu pogosto bivala ločeno. Luka je bil večino časa v Novem mestu, občasno je bival z njim kateri od otrok, pogosteje (starejši) sin Ivan, žena pa je bivala pri domačih v Ljubljani ter ves čas vztrajno iskala udobno in ugodno podnajemniško stanovanje za družino v Ljubljani.

Uveljavljen je telegrafski stil poročanja o novicah, kjer je v kratkih povedih navedeno vse pomembno. Povedi so med seboj pogosto ločene s pomišljajem. Luka ženo Marijo ljubkovalno imenuje Marí in njena naslavljanja v osebnih zaimkih piše z veliko začetnico (slika 8). Iz pisem je razvidno onikanje za starše (lastne in priženjene), v enem primeru pravi: »*Mama pravijo, da ti bodo dali eno bluzo narediti ...*«

Iz pisem družini izvemo tudi zanimive informacije iz življenja tistega časa.

Pisma v poletnem času leta 1896 so bila pogosta, 4. junija iz Ljubljane Luka piše družini na morje s skrbnim zanimanjem za njihovo počutje na morju ter kratkimi telegrafskimi sporočili o svojem bivanju in obiskih v Ljubljani.

V pismu 6. junija 1896 iz Ljubljane izraža močno zaskrbljenost ob kritičnem zdravstvenem stanju tašče Marije Kobilca. V pismu sporoča, da je Ivana (Kobilca, op.) že prišla (domnevno iz tujine) in je zvečine ona pri materi, »*oče in Fani pa v štacuni*«. Izraža hudo stisko ob nemoči presoje o nujnem prihodu svoje družine z letovišča na morju v Ljubljano in soprogi sporoča, da se bo sam vrnil (v Novo mesto, op.), saj pomagati nima kaj. Iz pisma z dne 8. junija, poslanega iz Novega mesta, je razvidno, da je Luka z morja prevzel hčerko Miro in z njo odpotoval v Novo mesto v službo, kjer ga je čakalo obilo dela zaradi mature, zato ni mogel ostati ob bolnici in zbrani družini v Ljubljani.

Slika 8: Pisma ženi 1891 v vrsti

Zanimivo je, da je pismo fizično poškodovano, namenoma je del papirja na koncu pisma, četrti kvartal, ki je ostal prazen, odtrgan. S tem so v tistem času izkazali svoje racionalno trošenje dobrin, tudi pisemskega papirja. Podobno ravnanje je opazno še v nekaj Lukovih pismih in tudi v najdenem edinem pismu Ivane Kobilca sestri Mari.

Vmes je pisanje iz oblike pisem prešlo v obliko dopisnic, o čemer piše v pismu brez datuma, ki ga pa lahko okvirno datiramo v čas *junija ali julija 1896*, saj piše o boljšem počutju Marijine matere po preboleli pljučnici in domnevno tudi tifusu. V zaključku pisma poudari, da soprogo in otroka že zelo pogreša in jih prav »*željno pričakuje*«.

Iz pisma z dne 2. *julija 1898*, domnevno iz Novega mesta, je zaslediti veliko skrb zaradi splošno prisotnega tifusa in množičnega umiranja ljudi, med otroki pa je razširjen oslovski kašelj, zato izraža zadovoljstvo, da je soproga z otrokoma že odšla, »*predno se je naših kaj tacega prijelo*«. Izvemo še, da so morali otroka znanca na zdravljenje oslovskega kašlja odpeljati v Trebnje, kjer je verjetno že takrat delovala zdravstvena postaja.

V telegrafskem slogu je 27. *julija 1900* iz Novega mesta sporočil: »***Novo mesto ima novega župana – g. dr. Šegula.***« Pismo zaključuje s stavkom: »*Morda v nedeljo kaj pridem pogledat,*« kar izpričuje težave družinskega življenja na daljavo v tistih časih slabih potovalnih možnosti.

O vremenskih neprilikah, ki so podobne tudi današnjim, piše v pismu 19. *avgusta 1906* iz Ljubljane svoji družini na morju: »*[I]n nato o hudi vročini in nenadnem 'prevratu', v četrtek ponoči in v petek nalivi, viharji, grom in treski – in še zdaj neprestano dežuje; shladilo se je pošteno.*«

V pismih je iz povsem običajnega poročanja o vsakdanu družine pridobljen tudi ***kakšen detajl o življenju velike umetnice Ivane Kobilca.***

Iz pisma z dne 14. *julija 1891* iz Novega mesta ob običajnem poročanju o gospodinjstvih zadevah v zadnjem odstavku pisma omenja Ivano. »*Odlikovanje Ivanino me je prav razveselilo,*« naroča čestitke zanjo in sporoča, da je o njej in o Veselu bral v *Leibacher Zeitung* (slov. Ljubljanski časopis).

V pismu z dne 23. *avgusta 1891* iz Ljubljane je še zanimivo sporočilo: »*G. Pirc mi je pravil, da se mu je začetek Ivanine podobe prav dopal, da sta prav fletni dekleti. – Da bi jej le hoteli dobro sedeti, da bi lahko delala. En malo bi že morali ubogati – vsaj sosedova sicer ni bila preotročja.*« Torej gre za poziranje dveh deklet, domnevno nečakinje Mire, hčerke protagonista Luke Pintarja, in sosedove deklice, Ivani za sliko, domnevno naslovljeno *V lopi*⁴.

⁴ Fotografija te slike ter njeno poimenovanje sta npr. dostopna na <https://www.alamyimages.fr/photo-image-ivana-kobilca-v-lopi-162230448.html>

V pismu z dne 15. februarja 1894 iz Ljubljane je natančen podatek o urniku slikanja velike umetnice Ivane Kobilca in njene sestre Fani, in sicer, da »Iv.[ana, op.] in F.[ani, op.] hodita vsak dan slikat, in sicer ob ½ 9. ali 9. uri in ostaneta pod Rožnikom do 2. ali 3. ure«.

V pismu z dne 27. julija 1900 je tudi novica o pismu slikarke Ivane Kobilca. »Teta Ivana danes pisala – posebnega nič – same zadeve, ki se tičejo prihodnje slov. umetniške razstave.«

Iz zapisa v Slovenskem biografskem leksikonu (SBL) za Ivano Kobilca je ugotovljeno, da je v Ljubljani prvič razstavljala leta 1889 in nato še 1900 in 1902 ter v letih 1924 in 1925 v Jakopičevem paviljonu, torej je povsem razumljivo, da se je o pripravah na svojo drugo razstavo v Ljubljani v svojem pismu obsežno razpisala, kar pa se je Luki Pintarju zdelo v pismu svoji ženi vredno zgolj kratke omembe.

O pomenu te »veličastno neprilagojene umetnice« (kot jo imenujejo na nekem mestu v katalogu razstave v Narodni galeriji) za našo umetnost veliko povedo že suhoparna dejstva. Njena prva samostojna razstava, na Realki v Ljubljani leta 1889, je bila hkrati prva samostojna razstava kateregakoli umetnika na Slovenskem, pred tem so prirejali le skupinske razstave in »razstave« v izložbah trgovin (Ivana Kobilca, 2019).

O službenih zadevah so v pismih popisane le najnujnejše zadeve.

Luka je bil leta 1890 imenovan za učitelja v Novem mestu, želel pa si je bivanja in službovanja v Ljubljani, kjer je živel tudi njegova družina. Za premestitev sta si oba z ženo zelo prizadevala, vendar v pismu z dne 2. septembra 1991 piše z razočaranjem o novih imenovanjih v državnih gimnazijah, »Pirc in Franke za Ljubljansko Realko, Gembreščak za Novo mesto, Pokorn za Maribor, za Kočevje pa se še ne ve.« Luka daje pobudo, naj žena Marija poda odpoved v njegovem imenu Krausu, po potrebi tudi pisno, če pa sama sodi, »da bi bilo pri Krausu za ostati, potem se pa nikaar vznemirjati z iskanjem.« Očitno stanovanja!

Iz pisma z dne 15. februarja 1894 iz Ljubljane je razvidna močna nejevolja nad službovanjem v Novem mestu, Pintar ženi omenja upanje, da ga bodo končno izpustili iz Novega mesta, takole: »Ljubeznivega okr.[ajnega, op.] glavarja Kočevskega pa sedaj po dež.[elnem, op.] zboru pero.... Jaz bom od srca vesel, če se stvar reši tako, da dobim resnega in odkritosrčnega predstojnika.- Sicer pa je letos zadnje leto in morda, da me izpuste – mi bo tudi prav – če se mi le posreči priti iz Nov.[ega, op.] mesta, drugo se bo že kako prestalo....«

Želji po premestitvi je botrovala tudi preobremenjenost z delom, ki jo je nazorno opisal že v enem prvih pisem iz Novega mesta z dne 12. julija 1891. Na začetku pisma piše o obilici dela ob zaključku prvega šolskega leta in službovanja v Novem mestu, «- danes dopoldne sem vendar dokončal in uredil še kataloge in spričevala – samo 6 ur še – potem razdelitev spričeval in sprejemni izpit.»

Kljub veliki nejevolji, ki veje iz pisem, je leta, preživeta v Novem mestu, v svoji biografiji označil kot svoja najsrečnejša leta (Šlebingar, 2013).

Pisma sinu

Iz pisma z dne 11. julija 1901 iz Ljubljane sinu Ivanu na morje razberemo, da soproga izdeluje logotip moževih začetnic PL, ki ga pozneje opazimo kot odtis štampiljke v Lukovih (predvsem uradnih) pismih. Sprejema pobudo žene, da črko L izpusti, če je z njo preveč dela, in naj ostane samo P (slika 9). Iz poznejših pisem in odtisov vidimo, da sta prisotni obe začetnici.

V pismu z dne 28. avgusta 1903 iz Ljubljane sinu na počitnice na morje Luka Pintar kot strokovnjak za razlago krajevnih imen in ustrezno poimenovanje krajev posreduje napotek, da namesto trizložnega Soupata uporablja dvozložno ime Sovpat, za osojen kraj pa svetuje »Osojek« ali Vosojek in poudarja: *»Vsako krajevno ime nekaj pomeni in Slovenci naj bi vsaj slovenskih krajev imena poznali in razumeli – saj nam jih žalibog tujci dovolj pačijo. – Torej sopot piši v prihodnje, saj je po poljanski ...«*

4.2.3 Luka Pintar – korespondenca

Oče je Luki Pintarju očitno redko pisal, njegovo do sedaj edino ohranjeno pismo je osredotočeno samo na eno novico. V pismu z dne 21. februarja 1890 mu je sporočil novico o bolezni gospoda Blaža v Novi ulici, kar izkazuje veliko povezanost ljudi v majhnem kraju in na podeželju ter prizadevanje, da se tudi z odselitvijo v mesto ta povezanost med nekdanjimi sovaščani ne bi prekinila.

Mati je svojemu ljubemu sinu v ohranjenih sedmih pismih v obdobju 1891–1896 pošiljala voščila za god ali za novo leto. Vedno so dobre želje namenjene vsem članom družine, navedeni so poimensko, tudi staršem in sorojencem Lukove žene Marije. Opravičuje se, ker običajno njena pisma z dobrimi željami zamujajo praznik, za katerega izroča voščilo, in pojasnjuje, da ne more voščil poslati točno na praznik, saj mora pisma oddati v Gorenji vasi, kamor pa se le poredko odpravi. Je zdrava in sporoča novice o sovaščanih, kdo se je poročil in kdo je umrl.

V Ljubljani 11. julija 1901.

Ljubi Ivan!

Na Tvoje pismo kratek odgovor. Kar si v maminem imenu poslal naročil, so izvršena. — Lepne rutice sem zaznamoval in si jih prisvojil z **P**; če pa mama misli, da ti bilo preveč dela, naj pa **L** kar izpusti ter samo **P** izdela, vsaj se ostala črka izpere. — Novic nimam nobenih. Stric Pepe se je že v saboto vrnil iz Kamnika. Pozdrave končaričevim in Antičevim lepo vračamo. — Pozdravi tudi Brečinkovim, ki bodo medtem že došli, predno pride ta pošljatev. — —

Pridno se kopli in tudi Miro zvabi, da pojde ko, kajžno v vodo — pri vsem pa bodi zmeren in previden in modro ubogaj (ne obliviscaris te esse puerum ^{xiii} annorum) — —

Končno srčen pozdrav mami, Miri in Tebi

Tvoj papa

Slika 9: Pismo sinu o izbiri loga

Morda v svojem poslednjem pismu, datiranem 25/4 b.l., (umrla je 9. maja 1906) je mati svojemu ljubemu sinu pisala zelo ganljivo pismo. Očitno v stiski zaradi starosti in bolezni in po hudi zimi je sinu pisala bridko pismo o svojem vsakdanjem samotnem življenju in izrazila gorečo željo, da bi ga še enkrat lahko obiskala, čeprav se zaveda, da je zaradi zdravstvenih omejitev to nemogoče.

Ohranjeno je pisanje polbrata Antona Uršiča, materinega sina iz prvega zakona, v dveh pisemih bratu Luki (ne omenja ga kot polbrata). Prvo pismo je očitno pisal sam, leto pisanja ni znano. Pisano je z okorno pisavo, črke so pravilno šolsko oblikovane, vendar neenakomerne po višini in širini, razpored vrstic po listu je valovit. Več besed je združenih v eno samo besedo, kar nakazuje pisanja nevaženega človeka. Izražanje je pogovorno, verjetno značilno za Poljansko dolino v tistem času, kar predstavlja bogat dokument komunikacije tistega časa.

Drugo pismo, z dne 19. oktobra 1907, je pisala pisave bolj vešča roka, verjetno žena ali starejši otrok, saj je pisava stilsko šolsko pravilna, enakomerna in bralcu všečna znotraj vrstice in po vsem listu. V izražanju je uporabljen knjižni jezik, le mestoma je izražanje še pogovorno, v pisanju pa je upoštevan pravopis, vendar brez uporabe prirednih in podrednih ločil. V pismu je poudarjena v tistem času uveljavljena izmenjava v blagu, iz mesta so na podeželje pošiljali obleke, kot je navedeno v pismu: *»Za obleko ki sem jo prejel se Ti lepo zahvalim ker mi pride vse prav in se še priporočim.«* S podeželja pa so v mesto pošiljali sadje, tu konkretno jabolka, in to z veliko mero skrbnosti do ekonomične izrabe, kot piše v pismu: *»[Z]ato pa mislim kasneje še poslati, ki bi sedaj preveč gnilo, ko boste porabili pa še piši, čem jih poslati. Prosim, da mi pišeš, če jih je 'Ivan' [sin Luke, verjetno takrat študent v Ljubljani] srečno prejel.«* In povsem na koncu pisma je ponovno izražena skrb: *»Radoveden sem, koliko dni so hodile jabolka Ivanu?«*

V pismu je omenjena tudi povodenj z dne 18. oktobra 1907. Svetost zemlje za preživetje na podeželju je izražena v skrbi: *»[V]zela je nekaterim posestnikom nekaj sveta in ga zelo poškodovala. ... V Žireh je vzela tudi enega konja.«*

Kot zanimivost ugotavljamo, da je obe pismi verjetno podpisala ista roka, torej brat Anton lastnoročno.

Pritegnila me je tudi družinska korespondenca od priženjenega sorodnika Janeza Kobilce z dne 30. aprila 1895. V pismu poroča o slabem stanju hiše Luke Pintarja v Ljubljani in mu svetuje ostati v Novem mestu, dokler se hiša ne popravi. Pretresen opisuje strah, ki ga doživljajo ljudje po ***Ljubljanskem potresu z dne 14. aprila 1895***. Iz zapisa na Wikipediji izvemo, da je potresni sunek zajel veliko območje s polmerom približno 350 km, kar pomeni približno 385.000 km².

Največje poškodbe so nastale v premeru 18 km, od Iga do Vodice. Manjše poškodbe so nastale v polmeru okoli 50 km (»Ljubljanski potres 1895«, 2025).

Na koncu pisma pa je izraženo veliko pričakovanje **ob skorajšnjem prihodu cesarja v Ljubljano dne 6. maja 1895**, zapisano je takole: »*Ko pride cesar 6. maja v Ljubljano, takrat bomo zopet hiteli tja, da ga vidimo, ko bo mogoče.*«

4.2.4 Luka Pintar – tuja korespondenca

Iz osebne tuje korespondence Luke Pintarja po obsegu izstopa **korespondenca tasta Jakoba Kobilca z njegovim sinom Ivanom (Johannom)** v času zdravljenja sinove bolezni v zdravilišču v tujini, domnevno črnih koz, ki so v 19. stoletju na Kranjskem v obliki epidemij izbruhnile kar sedemkrat (Petelin, 2020). Iz korespondence veje močna naveza med očetom in bolnim sinom, ki se izraža v očetovem vzpodbujanju bolnika k vztrajanju v zdravljenju in veri v ozdravitev. Pisma so pisana prostoročno, na tankem in prosojnem papirju, preganjena v format 100 × 30. Korespondenca obsega 26 pisem iz leta 1868. Verjetno istega leta tast Luke Pintarja, Jakob Kobilca, v pismu častiti svakinji, gospe Pintar, domnevno Lukovi materi, piše o kugi takratnega časa (pismo ni datirano). Pismo začenja z lepo navado tistega časa, voščilom ob godu. V nadaljevanju pisma pisec izrazi resno zaskrbljenost ob splošni razširjenosti bolezni, ki ni prizanesla niti njegovemu sinu in pomeni grožnjo za zapiranje šol (podobnost epidemije covida-19 zgolj potrjuje krilatico in dejstvo, da se zgodovina ponavlja), podpiše pa se »žalostni Jakob«.

V pismu je moč zaznati, da kljub hudemu trpljenju ob bolezni sina pisec ohranja človeške vrednote ter tenkočutno izrazi čestitke in dobre želje svoji svakinji, očitno botri otrok(a).

4.2.5 Odkritja v zapuščini Luke Pintarja

Ob vseh naštetih zanimivostih, razbranih iz pisem in korespondence, so v ostalini zapuščine iz leta 2023 prisotni še artefakti, ki so zaradi domnevne širše odmevnosti vredni posebne pozornosti. Spodaj so izpostavljeni le nekateri.

Knjižica pesmi, domnevno umetničinih, z avtografom Ivane Kobilca, brez navedb datuma bo zagotovo zbudila zanimanje umetnostnih in literarnih zgodovinarjev. Prav tako njena tri pisma sestri Mariji, soprogi jezikoslovca Luke Pintarja, ter po eno za mater, brata Josipa in nečaka Ivana. Glavnina zapuščine Ivane Kobilca je hranjena v Narodnem muzeju Slovenije, nekaj ostaline (okrog

300 enot) pa je hranjene in tudi že popisane v Rokopisni izbirki Narodne in univerzitetne knjižnice pod *inv. št. 55/2012*.

Presenetljivo odkritje predstavlja med tuja gradiva uvrščeni **dnevnik Matevža Gradiška**, redovnika in priljubljenega izobraženega zdravilca izpod Šmarne Gore, od rojstva⁵ 1776 do leta 1836. Kot posebnež je v nasprotju z uveljavljeno prakso zdravil tudi revne in obbolele za neozdravljivimi boleznimi, kot so tifus in koze, nazadnje na svojem domu pod Šmarno goro. Kronika obsega sedem map, skupaj 67 dokumentov, na vsakem je za vsak mesec znotraj leta kratko navedenih nekaj najpomembnejših dogodkov, sprva zgolj z nekaj besedami v eni vrstici, kajti od trenutka, ko je dnevnik začel pisati, ga je spisal tudi za nazaj. Zgodbe je zajemal iz pripovedi prednikov, zato so ti dogodki popisani po njihovem spominu, pozneje so popisi domnevno zaradi avtorjevega sprotnega zapisovanja obsežnejši. Domneve potrjuje zapis v Slovenskem biografskem leksikonu: »[K]o je 5. jan. 1817 v dnevnik začel pergodiša moiga žiuleina za mesce napisvati« (Pintar, I., Kidrič, F., 2013). Obvladal je nemški, italijanski in tudi slovenski jezik, njegovi dnevniški zapisi v slovenščini bi bili vredni primerjave z virom iz Slovenskega biografskega leksikona: Gradiškov dnevnik na Smledniku; Gradiškiane v Dež. muz. v Lj.; lj. mestni arhiv (franc. doba); rkp. beležke o Preš. pri Zupanu na Okroglem; gradivo drja Pintarja v Lj.; (Pintar, I., Kidrič, F. 2013. Gradišek, Matevž (1776–1837). Slovenska biografija.

Imenitna najdba v zapuščini Luke Pintarja je **Urbar iz leta 1663 (*Urbarium de Anno 1663*)** (slika 10) z ovojem iz pergamenta, katerega naslovna platnica je poškodovana in ima štiri usnjene potrgane vezice. Obsega 80 strani rokopisa s tinto, popisana je tudi notranja stran hrbtna platnice. Na notranji strani naslovne platnice je prisotna naknadna navedba dveh letnic v obliki računa: 1744 (minus) 1694 (pod črto) 50. Več izvemo iz raziskave vrhunske poznavalke srednjeveških rokopisov Nataše Golob v njeni najnovejši knjigi o srednjeveških rokopisih in rokopisnih fragmentih, ki je izšla jeseni 2025 (Golob, 2025).

Obogatitev zapuščine predstavlja tudi **zapuščina sina Ivana Pintarja** z bogato zbirko osebnih dokumentov, pisem (posebej ganljiva so tista, namenjena materi s fronte v Galiciji, kjer je služboval kot vojaški zdravnik) in korespondence ter rokopisnih del, predvsem za zgodovino medicine, kot so *Zgodovina porodištva*, *Strupene puščice*, *Chirurgie (slov. Kirurgija)* in *Die Tumorilus (slov. Tumorji)* z bogatima zbirkama fotografij kot prilog knjigam. Med drugim je bil tudi pisec

⁵ Od trenutka, ko ga je začel pisati, ga je popisal tudi za nazaj, zgodbe je zajemal iz pripovedi prednikov.

kuharskih receptov in avtor njihove okrasitve z ročno izdelanimi iluminacijami. Ohranjen je tudi njegov rokopis *Popis univerz z botaničnim vrtom za obdobje 1544–1725*.

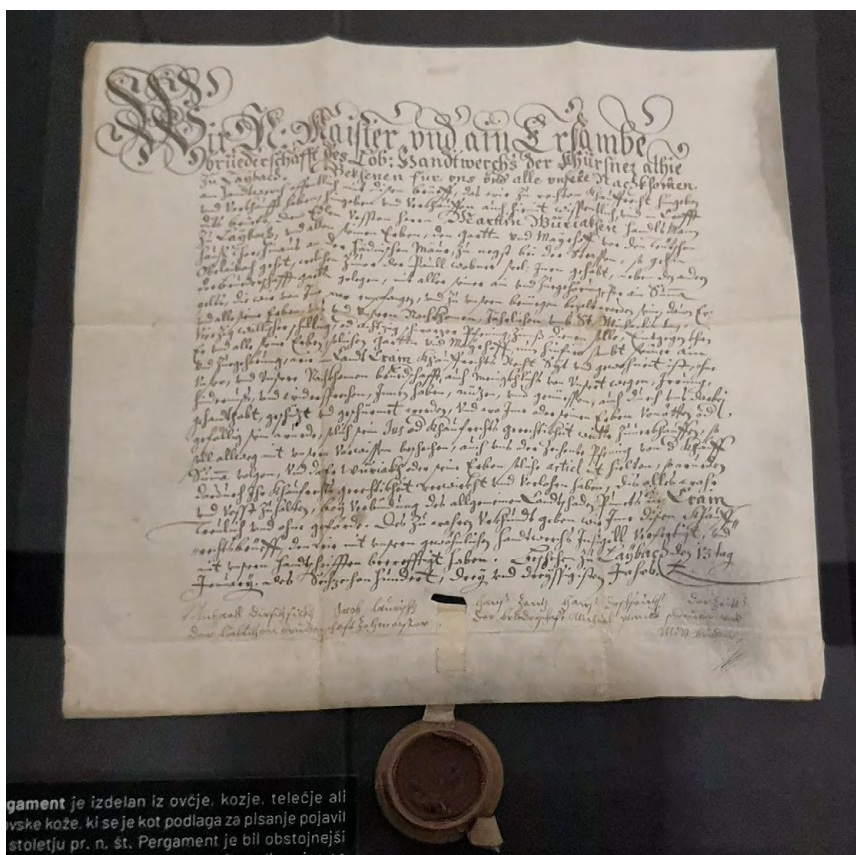

Slika 10: Urbar iz 1663 v zapuščini – naslovna platnica

Njegov sin ter Lukov vnuk, Luka, zdravnik pediater in botanik, je bil med drugim tudi vrhunski fotograf in je sodeloval s priznanim slovenskim botanikom dr. Tonetom Wrabrom pri fotografski opremi nemškega prevedenega priročnika *Slikovni rastlinski ključ*. Zapuščina pa je bogato založena s fotografskim gradivom, tako portreti članov rodbine Pintar in Kobilca kot z avtorskimi fotografijami, predvsem Ivanovimi s službovanja v Galiciji med prvo svetovno vojno.

V zapuščini je prisoten zvezek ***Imenik meščanov stolnega mesta Ljubljane od leta 1786. do leta 1899***, z avtografi na naslovni platnici, »g. Kobilca Jakob«, ki bo zagotovo pritegnil pozornost raziskovalcev zgodovinarjev.

V zapuščini je bila odkrita ***Listina o bratovščini ... na pergamentu s privezanim pečatom*** brez navedbe datuma, umestitev v časovni okvir, ki je lahko izziv za strokovnjake literarne zgodovine (slika 11).

Slika 11: Listina o bratovščini

Edinstven zaklad predstavlja **Vodnikova knjižica pesnitev** v vezavi v obliki harmonike, ki je takoj po odkritju že bila uporabljena na predstavitvi Vodnikovih del ob jubilejni otvoritvi prenovljene Vodnikove domačije v letu 2024.

Ivan Tavčar je bil družinski prijatelj Pintarjevih, iz artefaktov, kot so pismo v obliki razglednice, oznanilo o poroki in osmrtnica, je moč razbrati nekaj drobcev iz njegovega življenja. Med fotografsko gradivo z arhivsko vrednostjo sodijo tudi dopisnice z motivi Ivana Tavčarja, spomenikom kralja Petra I., Vel. Osvooboditelja v Ljubljani in Kartuzije Pleterje.

5 Zaključek

Knjižničarji ob pestrem naboru in veliki zahtevnosti del za zapuščine zapustnikov iz matičnega okolja ali matične ustanove ne utegnejo ustrezno poskrbeti. S popisom postopkov rokovanja s pridobljeno zapuščino ter s predstavitvijo standardiziranega popisa le-te smo želeli pokazati pot za pravilno hranjenje, obdelavo in ohranitev zapuščin. Na primeru zapuščine slovenskega jezikoslovca, literata in nekdanjega ravnatelja današnje nacionalne knjižnice Luke Pintarja so v članku prikazani standardizirani postopki za obdelavo zapuščin-skega gradiva.

V raziskavi vsebine zapuščine Luke Pintarja, darovane v letu 2023, smo se osredotočili na kategoriji pisma in korespondenca ter odkrili mnoge zanimive dokumente, ki osvetlujejo pomembne dogodke iz preteklosti, kot so ljubljanski potres 14. aprila 1895 in kmalu zatem prihod cesarja v Ljubljano v maju 1895.

Iz tuje korespondence je razbrati stiske ljudi ob eni od sedmih epidemij bolezni črnih koz na Slovenskem v 19. stoletju. Ob dejstvu, da je svakinja Luke Pintarja znamenita Ivana Kobilca, izvemo drobne detajle iz njenega osebnega življenja, ki pričajo o njeni človeški toplini, ki pa v strokovnih krogih ni bila prepoznana, saj je kot umetnica veljala za muhasto in nedostopno. Razkrita sta tudi urnik njenega slikanja na Rožniku v letu 1894 in prepoznavna deklic na sliki *V lopi*. Iz zanimivih vsebinskih izsekov iz pisem in korespondence pa je mogoče pridobiti vpogled v pomembnejše dogodke iz časa od druge polovice 19. stoletja in vpliv na ljudi ter spoznati življenje mestnega in podeželskega človeka v tistem času s poudarkom na empatiji, ki so jo v takratni družbi premogli in se odseva v brigi za sorodnika, soseda, sovaščana in vsestranski medsebojni pomoči, vrednotah, h katerim je 150 let pozneje treba pozivati, ker niso več same po sebi umevne. Navedene ugotovitve naj bi spodbudile bibliotekarje, da bi si prizadevali v okviru obstoječih normativov za svoja dela in naloge uveljaviti možnosti za

ukvarjanje z zapuščinami ter s tem pomembno prispevati k ohranitvi slovenske kulturne dediščine. Saj, kot navaja Ogrin (2011): »Zato ni ustrezno resničnosti, če nam perspektivo na starejšo slovensko literaturo zoži in omeji večidel bibliografski pogled na gradivo, tako da bi upoštevali predvsem natisnjena besedila, saj bi videli le vrh celotne stavbe. Celota, o kateri želimo premišljevati, bi ostala našemu pogledu nedostopna. Rokopisna kultura je bila temeljna oblika življenja literature in je bila skozi vso baročno dobo po svojem kulturnem pomenu med Slovenci vsaj enakovredna kulturi tiskane knjige. V tej svoji temeljni, rokopisni obliki je slovenska literatura dosegla tudi nekatere od svojih najlepših dosežkov.« Pri tem pa je pričakovano sodelovanje Rokopisne zbirke Narodne in univerzitetne knjižnice kot osrednje narodne in državne zbirke rokopisnega gradiva s področja literature, jezikoslovja in širše humanistike. Ta opravlja tudi vlogo nacionalnega literarnega arhiva in zaposluje strokovnjake odgovarjajoče specialnosti za zagotavljanje podpore bibliotekarjem vseh vrst knjižnic za usklajeno upravljanje, popisovanje in hranjenje občutljivih pisnih gradiv v obliki rokopisov in zapuščin, tudi tistih z naravoslovnih, tehniških, družboslovnih in medicinskih področij, saj bo le tako zagotovljena ohranitev pisne dediščine ne glede na področje družbene aktivnosti.

Zahvala

Hvala gospe Petri Pintar za darovanje dobro ohranjene in skrbno urejene ostaline zapuščine rodbine Pintar, s čimer je pomembno izpopolnjena in obogatena celotna zapuščina, hranjena pri Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani.

Avtorica članka se zahvaljujem vodji Knjižničnih zbirk Narodne in univerzitetne knjižnice, mag. Matjažu Luliku, in sodelavcem Rokopisne zbirke.

Viri

Abagar. (15. 5. 2020). V *Wikipedija*: prosta enciklopedija. <https://sk.wikipedia.org/wiki/Abagar>

Glavan, M. (1984). Izvirna slovenika iz 16. stoletja v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani. *Jezik in slovstvo*, 29(6), 233–236. <http://www.dlib.si>

Glavan, M. (1985). Pomembnejše nove pridobitve s področja slovenske pisne kulturne dediščine v NUK. *Knjižnica*, 29(2/3), 155–161.

Glavan, M. (1989). Bibliografski popis slovenskih srednjeveških rokopisov. V J. Toporišič (ur.), *Obdobje srednjega veka v slovenskem jeziku, književnosti in kulturi: konferenčni zbornik*, (str. 297–302). Znanstveni inštitut Filozofske fakultete.

Glavan, M. (1995). Rokopisno gradivo v slovenskih knjižnicah. *Knjižnica*, 39(3), 201–210.

Glavan, M. (1996). Slovenska rokopisna kulturna dediščina v NUK 1945/1995. V *Petdeset let Narodne in univerzitetne knjižnice* (str. 77–90). Narodna in univerzitetna knjižnica.

Glavan, M. (2005). Pisna kulturna dediščina v slovenskih knjižnicah. V J. Hudales in N. Visočnik (ur.), *Dediščina v rokah stroke: konferenčni zbornik* (str. 143–154). Filozofska fakulteta, Oddelek za etnologijo in kulturno antropologijo.

Glavan, M. (ur.). (2003). *Zakladi Narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani*. Narodna in univerzitetna knjižnica.

Glavan, M. in Lulik, M. (2002). Nova slovenska podatkovna baza rokopisnega gradiva. V M. Ambrožič (ur.), *Knjižnice in javnost: zbornik referatov* (str. 259–282). Zveza bibliotekarskih društev Slovenije.

Golob, N. (2025). *Srednjeveški rokopisi in rokopisni fragmenti: Narodna in univerzitetna knjižnica, 2. del*. Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Narodna in univerzitetna knjižnica.

Hrovat, J. (2008). Katalogizacija starih tiskov v Narodni in univerzitetni knjižnici: izkušnje katalogizatorke. *Knjižnica*, 52(1), 81–98. <https://journals.uni-lj.si/knjiznica/article/view/14210/12520>

ISBD(A): mednarodni standardni bibliografski opis starejših (antikvarnih) zaključenih publikacij: priporočila delovne skupine za mednarodni standardni bibliografski opis starejših (antikvarnih) zaključenih publikacij. (1984). J. Hrovat (prev.). Narodna in univerzitetna knjižnica.

ISBD(A): mednarodni standardni bibliografski opis starejših (antikvarnih) monografskih publikacij. (1997). Z. Dimec (ur.), J. Hrovat (prev.) Narodna in univerzitetna knjižnica.

Ivana Kobilca (1861–1926) (1895–1905). <http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:img-0Y95JX70>

Ivana Kobilca. *V lopi*. <https://www.alamyimages.fr/photo-image-ivana-kobilca-v-lo-pi-162230448.html>

Janežič, H. (2015). Luka Pintar (1857–1915): 100-letnica smrti. *Loški razgledi*, 62, 291–300. <http://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:doc-WDZUDZ4J>

Kodrič-Dačić, E. (2018). Pisna kulturna dediščina v slovenskih knjižnicah: izziv za knjižničarsko stroko in za pristojno ministrstvo. *Knjižnica*, 62(3), 9–29. <https://knjiznica.zbds-zveza.si/knjiznica/article/view/7138/6659>

Ljubljanski potres 1895. (8. 4. 2025) V *Wikipedija*: prosta enciklopedija. [https://sl.wikipedia.org/wiki/Ljubljanski_potres_\(1895\)](https://sl.wikipedia.org/wiki/Ljubljanski_potres_(1895))

Luka Pintar (literat). (1. 10. 2022). V *Wikipedija*: prosta enciklopedija. [https://sl.wikipedia.org/wiki/Luka_Pintar_\(literat\)](https://sl.wikipedia.org/wiki/Luka_Pintar_(literat))

Lulik, M. (intervju 11. 7. 2023). *Kreativna baza [Elektronski vir]* <https://kreativnabaza.si/Izpostavljeno/intervju-z-matjazem-lulikom/>

Narodna in univerzitetna knjižnica: hranimo misli – že 250 let. (2024). T. Bešter in H. Janežič (ur.). Narodna in univerzitetna knjižnica.

Ogrin, M. (2011). Neznani rokopisi slovenskega slovstva 17. in 18. stoletja. *Slavistična revija*, 59(4), 385–399. http://www.srl.si/sql_pdf/SRL_2011_4_04

Petelin, D. (2020). *Kužne epidemije v preteklosti mesta*. Mestna občina Ljubljana. <https://www.ljubljana.si/sl/mestna-obcina/mestna-uprava-mu-mol/oddelki/oddelek-za-zdravje-in-socialno-varstvo/koronavirus-informacije-in-ukrepi/cepali-so-ljudje-kakor-bilke-pod-koso/>

Pintar, I. in Kidrič, F. (2013). Gradišek, Matevž (1776–1837). V *Slovenska biografija*. Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Znanstvenoraziskovalni center SAZU. <http://www.slovenska-biografija.si/oseba/sbi211376/#slovenski-biografski-leksikon> (18. januar 2025). Izvirna objava v: Slovenski biografski leksikon: 2. zv. Erberg – Hinterlechner. Izidor Cankar et al. Ljubljana, Zadružna gospodarska banka, 1926. Pridobljeno 20. 01. 2025.

Prešernove Poezije s Karpellusovimi ilustracijami, 1900. (29.11. 2024). KAMRA, *Digitalizirana kulturna dediščina slovenskih pokrajin*. <https://www.kamra.si/mm-elementi/presernove-poezije-s-karpellusovimi-ilustracijami-1900-16403/>

Rokopisno gradivo, zapuščinski fondi in tvorjene zbirke. Pravila bibliografske obdelave v vzajemnem katalogu, 2021. Narodna in univerzitetna knjižnica. <https://www.knjiznice.si/wp-content/uploads/2022/02/rok-zap-tvor.pdf>

Schlebinger, J. (1916). Luka Pintar: Osmrtnica. *Kranjščina: Poročila Društva za Kranjsko* 7(2), 150–160. <https://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:DOC-MOLV59M1>

Šlebinger, J. (2013). Pintar, Luka (1857–1915). *Slovenska biografija*. Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Znanstvenoraziskovalni center SAZU, 2013. <http://www.slovenska-biografija.si/oseba/sbi426005/#slovenski-biografski-leksikon> (14. januar 2025). Izvirna objava v: Slovenski biografski leksikon: 7. zv. Peterlin – Pregelj C. France Kidrič et al. Ljubljana, Slovenska akademija znanosti in umetnosti, 1949. <https://www.slovenska-biografija.si/oseba/sbi426005/#slovenski-biografski-leksikon%20>

Štefanec, P. V. (2019). Ivana Kobilca. *National Geographic*, november 2019. <https://www.nationalgeographic.si/ivana-kobilca/>

Urbarium de Anno 1663. S. l., S. n.

Zakon o knjižničarstvu (ZKnj-1). (2001). *Uradni list RS*, št. 87/2001. <https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/2001-01-4446>

Zgodovina tiskarstva na Slovenskem. (18. 9. 2021). V *Wikipedija*: prosta enciklopedija. https://sl.wikipedia.org/wiki/Zgodovina_tiskarstva_na_Slovenskem

Drugi viri

Katalog rokopisov in zapuščin. https://www.nuk.uni-lj.si/sites/default/files/dokumenti/2024/Katalog_rokopisov_2024.pdf

Portal rokopisov in zapuščin. <https://prz.nuk.si/>

Digitalna knjižnica Slovenije. dLib: <https://www.dlib.si/>

doc dr. Teja Koler Povh, višja bibliotekarska svetnica

e-pošta: teja.povh@gmail.com

Priloga 1

Zapuščina 41/2024

Pintar, Luka 1857-1915, Pintar Ivan (1888-1963), Pintar Luka (1929-2023), Ivana Kobilca (1861-1926)

Ostalina (1111 + priloge: kopije abagarja + prazna škatla hranjenih pisem)

Pintar, Luka 1857-1915

Mapa I

I Osebni dokumenti

I.1 Dokumenti o osebnem statusu

I.1.1 rojstni in krstni list (1 original, 1 kopija),

I.1.2 poročni list (1),

I.1.3 prepis poročnega lista (1),

I.1.4 mrliški list (1),

I.1.5 Krstni list dveh krščencev – boter Luka Pintar 1900, (fotokopija 1), 1920 (fotokopija 1)

I.1.6 Rodovnik (1)

I.2 Spričevala

I.2.1 Spričevala o zaključku osnovne šole 1869 – (1)

I.2.2 Spričevala – gimnazijska 1870-1877 (15)

I.2.3 Maturitetno spričevalo 1877 (2)

I.2.4 Potrdilo o izobrazbi – priporočilo 1877 (3)

I.2.5 potrdilo – izpis iz uradnih evidenc – o državljanstvu (?) 1882 (1)

I.2.6 Potrdilo o vpisu na Univerzi v Gradcu 1877 (1)

I.2.7 Spričevala – fakultetna 1878-1879 (13)

I.2.8 Spričevala – fakultetna 1880-1882 (10)

I.2.9 Potrdila o izpitih 1883 (3 mape, 10)

I.2.10 Potrdilo – izjava – zapis dr. Smoleja 1883 (1)

I.2.11 Potrdila o izpitih 1883 (1 pola), 1884 (2 poli)

I.2.12 Spričevala – fakultetna 1885-1898 (9)

I.2.13 Potrdilo – izpis ocen, Indeks – Fakulteta za filologijo Univerze v Gradcu 1889 (1 pola)

I.2.14 Kvalifikacijska preglednica študija in zaposlitve 1877-1893 (1 pola, 3 strani)

I.3 Dokumenti o službovanju

Potrdilo o delu gimnazijskega učitelja 1885 (1 pola), 1898 (1 pola)

Potrdilo o službovanju in nagradi 1908 (1)

Potrdilo o službovanju – Rudolfswert (Novo mesto) 1895 (1 pola) 1898 (1 list)

Jahresbericht des K.K. Ober-Gymnaswium zu Laibach – Letno poročilo deželne višje gimnazije v Ljubljani 1887 (fotokopije, 2 f.)

Jahresbericht des K.K. Ober-Gymnaswium in Rudolfswert – Letno poročilo deželne višje gimnazije v Novem mestu 1890/91 (fotokopije, 34 f.)

Jahresbericht des K.K. Ober-Gymnaswium in Rudolfswert – Letno poročilo deželne višje gimnazije v Novem mestu 1896/97 (fotokopije, 4 f.)

Seznam učiteljskih kanidatov za Realko na Kranjskem (fotokopije, 5 pol A3, 1 f.)

Časopisni zapis o sistemu šolanja Spomini – 3. del – (fotokopije, 1 f.)

I.4. Osebnе fotografije

I.4.1 Osebnе fotografije

Fotografije Luke Pintarja – izvorniki 100x60 (10)

Fotografije Luke Pintarja – ponatisi 230x150 (6)

Fotografije Luke Pintarja – ponatisi 175x125 (7)

Fotografije Luke Pintarja in Božič 2008 (6)

I.4.2 Osebnе fotografije družine

Fotografije družine, žene, matere – 160x110 – izvornik (3)

Fotografije družine, žene, matere – ponatisi 230x150 (3)

Fotografije družine, žene, matere – ponatisi 175x125 (3)

Fotografija sester Kobilca -180x110 – ponatis (1)

Fotografija Ivane Kobilca -180x110 – ponatis (1)

I.4.3 Osebnі dokumenti – drugo

Članske izkaznice (9)

Glasbena Matica v Ljubljani, 1909/10 (1)

Slovensko planinsko društvo, 1908 (1)

Oesterreichischer Verein fuer Bibliothekswesen 1899-1908 (7)

Zdravstvena dokumentacija 1904 (1), 1917 (2), b.d. (2)

Razno 1880 (1), 1884 (1), 1915 (1), b.d. (1)

Mapa II/1

II Dela

II.1 Preparacije in jezikoslovni zapiski

II.1.1 Preparacije

Preparacije iz latinščine, Germania, Agricola, 1876/77, (1 zvezek),

Preparacije iz latinščine, Bucolica, b.d., (1 zvezek),

Preparacije latinskih zapisov Chuomovo Eumenes contionatus sis opni milites, 1883(1 zvezek z rokopisom)

Preparacije za »Tekmovalca«

Preparacije Trubarjevega Očenaša, 5 l.

Zapiski – razni – popisi rastlin, krajev

Preparacije 1901, zvezek 140x80, okvirno 50 strani

Nekoliko črtic iz slovenskega slovstva, 1883, fragmentarno ohranjen spis

Griechische Metrik, 1. Heft, 1887 (1 zvezek)

Mapa II/2

II.1.2 Zapiski predavanj

II.1.2.1 Ausgewaehlte Capitel der lat. Gr. Moral Wortw... der Prof. Keller Otto, Dr. Phil., 1879 (1 zvezek z rokopisom)

II.1.2.2 Cicero: Pro Milone. Wortw... der. Prof. dr. W. Kergel, 1880, (1 zvezek z rokopisom)

II.1.2.3 Volksepik der Slaven 1879, zapiski predavanj pro. Kreka (1 zvezek)

II.1.3 Fragmentarni zapisi

Fragmentarni zapisi, rokopis, 1 mapa 125 x 205

Fragmentarni zapisi, rokopis, 1 mapa 135 x 195

Fragmentarno ohranjen spis Z7922 P.

Fragmentarno ohranjen spis Z7506 P.

Fragmentarno ohranjeni spisi

Fragmentarni spis – pesnitev (1)

Fragmentarni spis – pregovori, reki, 1880 (1)

Fragmentarni spis – Prozaične misli 1880 (1)

Fragmentarni spis – Preparacije – razne (7)

Mapa II/3

II.1.4 Prešerniana

II.1.4 1 Fragmentarni spis Prešernovih pesnitev (1 mapa, fragmentarno gradivo)

II.1.4 2 Fragmentarni spis – Prešernove Poezije – Licova strelci, Zarjavela devica, popisi grobov... 9,5 listov v zvezku

II.1.4 3 Fragmentarni spis Prešernovih pesnitev (1 ovoj + 2 lista)

II.1.4. 4 Fragmentarni spis Prešernovih pesnitev (1l. in 7 f.)

II.1.4.5 Fragmentarni spis Prešernovih pesnitev – Parizina (13 f.)

II.1.4.6 Pismo s fragmentarnim spisom priloženo prvemu izvodu Krsta pri Savici (op, vnukinje – provenience) 14.06.1878, 1 l.

Mapa III

III Pisma

III.1 Ministerium 1886-1897 (7)

III.2 Ministerium fuer Cultur und Unterricht 1889-1903 (6)

III.3 Ministerium des Innern... 1889-1896 (2)

III.4 Ministerium fuer Bezirksschulrath in Gotschee 1891 (1)

III.5 Ivan Pintar 1901 in 1903 (2)

III.6 Marija Pintar (prej Kobilca, žena) 1898 (1 dopisnica), 1900 (1)

III.7 Mari Pintar, soproga, 1891 10)

III.8 Mari Pintar, soproga, 1894-1906 (10 + 1 b.d.)

III.9 sinu Ivanu 1901 (1), 1903 (1)

III.10 neugotovljenemu 1890 (4)

III. 11 V imenu Odbora krajcarske podružnice Narodnega doma v Ljubljani s prošnjo za posredovanje besedila za Album, 1885 (1)

Mapa IV

IV Korespondenca

IV.1 Družinska

Marija Pintar (prej Kobilca, žena) 1894 (1), 1895 (1), 1896 (3)

Oče Janez, 1890 (1)

Mati 1891 (1), 25. 04. brez letnice (1), 1894 (1), 1895 (1), 1896 (3)

Brat Anton Uršič 1907 (1), b.d. (1)

IV. 2 Službena – za kustosa študijske knjižnice v Ljubljani 1909 (1), 1911 (1), 1914 (1)

IV.3 Ostala korespondenca (19) b.d., od Thoman 1891 (2), Janez Kobilca, 1891 (1), 1892 (2), 1894 (1), b.d. (1), od Wengen 1902 (1), pismo – obvestilo o zapuščini (1), od Marije Pavlin, 5.2. 1889 (1, razrezano na kose), od Naceta (1), od Perko Vesel (1), razna od 1887-1915 (8), b.d. (1)

IV.4 Sožalna pisma

Mapa V

V Tuji osebni dokumenti

V.1 Rojstni list tasta Jakoba Kobilze, roj. 1820 (1, 1942)

V.2 Spričevala babice Marije Pintar iz osnovne šole (1, 1902/03) (1/ 1905)

V.3 Spričevala žene Marie Kobilce iz osnovne šole 1876-1881 (13)

V.4 Uradni dokumenti sorodnikov

V.4.1 Reverz – zadolžnica tasta Jakoba Kobilce 1878 (1)

V.4.2 Pismo žene Marie Kobilca na Hoher k.k. Stadtschulrath 1886 (1)

V.4.3 Identitetno potrdilo za ženo Mario Pintar 1915 (1)

V.4.4 Domovinski list žene Marije Pintar 1925 (1)

V.4.5 Domovinski list žene Marije Pintar 1933 (1)

V.4.6 Rojstni in krstni list Marije Ane Frančiške Pintar 1905 (1)

V.4.7 Rojstni in krstni list žene Marije Frančiške Pintar 1873 (1)

V.4.8 Legitimacija za potovanje za Mario Pintar 1915 (1)

V.4.9 Dovoljenje za zemljiškoknjižno zaznambo Marije Pintar in Ivane Kobilca, 1906 (1)

V.4.10 Potrdilo Ministrstva ... za Jakoba Kobilco ... o vojaškem nazivu ..., 1887, (1 pola)

Mapa VI

VI Tuja korespondenca

VI.1 Družinska

Mariji Pintar brat Janko 1867 (1), Marija Pintar (prej Kobilca, žena) – tajnik XY 1886 (1), za Marijo od neugotovljene 1888 (1), za Mari od Jakoba (svakinji Marie) (7), sinu Johannu oče

Jakob (26), Mariji – Marički Pinter tašča Mica – ?Marija Pinter, 1894 (1), za Marijo Kobilca od neugotovljenega (5), za Mari od Pepce 1891 (1), b.d. (1), za Maria od neugotovljenega 1888 (1), za Fani od neugotovljenega 1903 (2), za Jožefa Kobilco od neugotovljenega (1), za Marija Pinter od neugotovljenega 1905 (1), za Marija Pinter od Smole 1914 (1), Miri Pinter od Dane 1925 (1), za Marija Pinter od neugotovljenega 1939 (1), za obitelj Pinter od neugotovljenega 1918-1928 (6 razglednic), Katarini Škofic od Ivan Tavčar 1903 (1)

VI.2 Ostala

Neugotovljeni – Krajnemu šolskemu svetu v Kočevju 1891, 1 f., Neugotovljeni – Krajnemu šolskemu svetu v Dragi 1 f., Neugotovljeni – Krajnemu šolskemu svetu v Dobrepoljah, 5. junija b.l. (2), Hein – neugotovljenemu 1894 – 1 f., Hein – neugotovljenemu 1894 – 2 f., Hein – neugotovljenemu 1894 – 3 f., Nymrol za K.K.B...., popisi-poimenski sezname 3f., razglas 1 f., neugotovljeni – 1893, 1 f. (zap. št. 2784), neugotovljeno (11), neznani gospodični tipkopis od Jože Kersnik 1942 (1)

Mapa VII, VIII, IX, X

VII Tuja dela

VII.1.1 Knjiga pesmi z avtografi Ivane Kobilca 1 (b.d.) – prenos v Zbirko Ivana Kobilca

VII.1.2 Urbarium de Anno 1663 – prenos v Ms 2107

VII.1.3 Sporočilo o triletnem oskrbovanju mestnih opravil v Ljubljani, v slovenščini in nemščini, 1867 (1 zvezek)

VII.1.4 Imenik meščanov stolnega mesta Ljubljane od leta 1786. do leta 1899, 1899, 1 zvezek, z avtografi na naslovni platnici »g. Kobilca Jakob«

VII.2 Razglas

VII.3 Sezname

VII.4 Ostalo

VIII Tuja gradiva

Kronika rodbine – dnevnik 1776-1787 (10)

Kronika rodbine – dnevnik 1788-1799 (10)

Kronika rodbine – dnevnik 1800-1809 (10)

Kronika rodbine – dnevnik 1810-1815 (10)

Kronika rodbine – dnevnik 1816-1821 (11)

Kronika rodbine – dnevnik 1822-1829 (10)

Izpiski iz farne knjige ??? (4 listi)

Pisma dr. Franca Ksaverja Prešerna 1834 (bratu Francetu???) (1)

Prepis Prešernovega pisma iz 1834 s komentarji

Listina o bratovščini ... na pergamentu s privezanim pečatom, s.n. (1)

Zapisniki (9) 1890-?

IX Gradivo

Nekrolog – avtor J. Šlebinger. Posebni odtis iz »Carniole« 1916, zv. 2, 1916 (2 zvezka),
Nekrolog – avtor V. Jagić. Sonderabdruck. Archiv fuer Slavische Philologie, Berlin 1916
(1 zvezek)

IX.1 Tiskovine

Vabilo Glasbene matice v Ljubljani na koncert, 1893, (1 f.), 14. marca 1909 (1 zvezek, 4 l.),
Vabilo na pomladanski koncert Dolenjskega pevskega društva, 31. sušca (marca) 1894,
Vabilo na veliko svečanostno vrtno veselico, 11. septembra 1898

IX.2 Podobice (29)

IX.3 Fotografije (8 + 6 x kopije)

IX.4 Vizitke (27) (b.d.)

IX.5 Časopisni izrezki

IX. 5.1 Parta (1), Zahvala (1),

IX. 5.2 Nekrologi – originali (3)

IX. 5.3 Nekrologi – kopije (14)

IX. 5.4 Nekrologi – kopije (8 kopij)

IX.5.5 Razno (obvestilo o poroki Marije in Luke, 7.8. 1887 (1), cvetlični motiv in pripis najserčnejshe voščilo (1), preris motiva s svinčnikom (1), idr. (5),

IX.6 Oznanila

IX.6.1 Oznanila poroke prijateljev (5)

IX.6.2 Oznanila smrti sorodnikov, prijateljev (8)

X Drugo

Popis učenk dekliške šole 1870, 1872, 1884/85, 1 s.a.

Slikovno gradivo – načrt šolskih klopi 1892 (1)

Ovoj za zapiske, preparacije, prešan papir – lepenka, 1 kos

Kopije fotografij

Kopije vabil (2)

Izkaznica (1)

Marija Škofic – Molitvenik – 1 pola

Dopisnice z motivi znanih oseb (2) in samostana (1)

Kuponi za Narodni dom (tablica 10x12 enot)

Zbirka sin Ivan Pintar 1888-1963

Mapa I

I Osebni dokumenti

Osebna dokumentacija (6)

Spričevala (21),

Izvolitve v nazive (8)
Potrdila o zaposlitvi (12)
Avtorska pogodba (1)
Dokumentacija o upokojitvi (8)
Biografija in bibliografija (13)
Osebna fotografija 1962 (3) + diapozitiv (1)
Poslovna dokumentacija (5)
Dovolilnice za vstop v bolnice v taborišču Dachau (7)
Družinska dokumentacija
Računi za grobnico (5) (velik format)

Mapa II

II Dela

II.1 Monografije in fragmentarni zapisi

II.1.1 Monografije, del 1

Zgodovina porodništva (1 mapa, cca. 100 pol)
Zgodovina porodništva – popis virov (1 mapa, cca. 30 pol)
Zgodovina porodništva – ovojna mapa (1 mapa)
Zdravniški dnevnik – rokopis (1 mapa, 7 pol)
Strupene puščice – nekaj o strupenih puščicah (11 listov + 6 listov + 10 listov)

II.1.5 Biografije

II.1.5.1 Dolinšek, Rafael
II.1.5.2 Kern, Vinko

II.1.6 Popis botanikov, po katerih so poimenovane (lesnate) rastline, 3 mape, 35 pol

II.1.7 Seznami oseb – tipkopis 11 listov

II.1.8 Popis univerz z botaničnim vrtom 1544-1725

Mapa III

II Dela

II.1.1 Monografije, del 2

Die Tumorilus (25 listov rokopisa)
Chirurgie 1812, (cca. 25 listov rokopisa)
Ignatus gynaecologicum – Nevednost ginekologije (5 listov rokopisa)
Entzündungslehre (1 zvezek)
Aplicatio Futura Clavata ... (1 zvezek)
Brez naslova .. (1 zvezek)
Johannes Antonius Scopoli in njegovo prizadevanje za obrtno higieno (1954, natisnjeno)

Fotografije – priloge knjigi, del 1 (14)

Fotografije – priloge knjigi, del 2 (21)

Mapa IV

II Dela

II.1.2 Fragmentarni zapisi za biografije (3 mape, cca. 100 listov), del 2

II.1.3 Fragmentarni zapisi – stari – medicinski in botanični (13 map, cca. 150 listov)

II.1.4 Fragmentarni zapisi – drugi (2 mapi, 6 listov)

Mapa V

II Dela

II.1.5 Fragmentarni zapisi, del 1

Receptna knjižica (1 zvezek + 1 recept)

Dnevnik službovanja na fronti (5 zvezkov)

Zapiski – šolski zvezek za geografijo (1 zvezek)

Mapa VI

III Pisma (47)

III.1 Pisma materi Mariji Pintar 1895, 1912 (2), 1913, 1914, b.d. (4), razglednice (24)

III.2 Pisma očetu Luki Pintarju b.d. (3), 1903, 1904, razglednice (4)

III.3 Pismo teti Fani 1897 (1)

III.4 Pismo sestri Miri b.d. (2)

III.5 Pismo neznanemu v francoščini (1)

IV Korespondenca (68 + 6 pril.)

Oče Luka Pintar 1914 (1)

Pavel Brežnik (5)

Prijatelji (7)

Čestitke k izvolitvi 1912 in vizitke (24 + 4 pril.)

Službena korespondenca (4 + 2 pril.)

Družinska korespondenca (23)

Ostala korespondenca (4)

V Tuja pisma (1)

VI Tuja korespondenca (76)

Sestre Mire (76)

Mapa VII

VII Gradiva (55)

Fotografije – portreti (28)

Avtorske fotografije iz Galicije 1915 (15)

Avtorske fotografije iz Galicije- z razstave (6)

Ostale fotografije (8)

Časopisni izrezki – nekrolog – 3kosi (1)

Ostalo – osebni predmeti (1)

Ostalo

Zbirka vnuk Luka Pintar 1929-2023

Mapa I

I Osebni dokumenti

Osebna dokumentacija (6)

Spričevala – narodna šola (4)

Spričevala – klasična gimnazija (11)

Spričevala – Medicinska fakulteta UNI Lj (4)

Indeks predavanj – Medicinska fakulteta UNI Lj (3)

Potrčila o službovanju (11)

Pohvale, nagrade (2)

Potrdilo o cepljenju (1)

II Korespondenca (2) 1995 (1), 2002 (1)

III Gradivo

Časopisni izrezki (1)

Fotografije (3)

IV Drugo

Družinska dokumentacija – Računi za grobnico (6)

Zbirka Ivana Kobilca 1861-1926

Mapa I

I dela

Knjiga pesmi z avtografom Ivane Kobilca 1 (24. julij 1879-15. januar 1881)

II Pisma (6)

Pismo sestri Mariji 1888 (1), 1893 (1), b.d. (1)

Pismo mami 1904 (1)

Dopisnica bratu Josipu 1904 (1)

Ivanu Pintarju (nečaku) 1906 (1)

III Korespondenca (8)

Nečakinja Mira 1911 (1)

Cehavima ? 1904 (1)

Bielefelitz ? 1911 (1)

Plachi & Zich 1913 (1)

Arniz ? 1914 (1)

Kanzlerambt, Sarajevo 1950 (1)

Riki Kobler b.d. (1)

Riki b.d. (1)

IV Gradivo

Vizitka (1)

V Drugo

Potrdilo Moderne galerije Ljubljana 1950 (1)

Provenienca: Petra Pintar, 8. 11. 2023

Inv. št. 41/2024